

EN MESHUR TÜRK PEHLIVANLARI

ÂBDÜLÂZİZ

YAZAN: M. SAMİ KARAYEL

AHMET HALİT KİTABEVİ

No 6

EN MEŞHUR TÜRK PEHLİVANLARI: 6

M. Sami Karayel

SULTAN AZİZİN PEHLİVANLIKLARI

ZIYAEDDİN BABAKURBAN

P. K. 51 AKŞARAY : İSTANBUL

İSTANBUL
MUALLİM AHMET HALİT KİTABEVİ

1942

Kenan Basımevi ve Kılış Fabrikası
İSTANBUL
1 9 4 2

SULTAN AZİZİN PEHLİVANLIKLARI

Birçok kişiler, Sultan Azizin pehlivan olduğuna inanmak istemiyor... Bunun sebeplerini daha ziyade Türk tarihini bilmezliğimize atfetmek doğru olur.

Eğer tarihimizi bilmiş olsaydık, o vakit Sultan Azizin pehlivan olup olmadığı üzerindeki tereddütlerimize hiç de meydan vermemiş olurduk.

Çünkü Türk tarihi baştan başa pehlivanlık ve babayiğitlik tarihidir. Ve Türk Hâkanları hemen baştan başa birer cengâver pehlivandırlar... Yalnız Osmanlı hâkanları değil, eski Türk hâkanları da birer pehlivan idiler.

Bize acayip geliyor. Ve, bu acayıplık bize Tanzimattan sonra aşılanmıştır. Kendi kendimize şöyle düşünüyoruz: «Hiç, bir hâkan pehlivan olur mu?»

Tanzimattan sonra Osmanlı cemiyeti yavaş yavaş eski yiğitlik zevkinden ve an'anelerinden uzaklaşarak züppe bir tip vücuda geldi.

Tanzimatın ecnebi ruhu; Türk babayiğitliğini yavaş yavaş yıkarak yerine âtil bir cemiyet, âtil bir kalem efendisi vücutlandırdı ki, bu ecnebi ruh, tam mânasile emeline muvaffak olmuştur. Çünkü, Türkün yiğitlik ruhunu şehirlerde öldürmüştür.

Fakat Türkün pehlivanlık ve babayiğitlik ruhunun öldürülemediği bir yeri vardır: O da köyleri... Ecnebi ruh bir türlü bu köylere nüfuz edemedi. Tanzimattanberi şehirler üzerine hâkim olmaya çalışan yabancı ruhun aşısı Türk köylüsünün kapısına yanaşamadı.

Helvacı, yine o helvacı... Leblebici, yine o leblebici... Rençber, yine o rençberdir. O, an'anelerine sadıktır. Allaha şükür ki, Türkiyemizde köylü nüfus yüzde seksen yedi buçuğu buluyor. İşte en kahhar bir kuvvet...

Anadolu köylüsü, bayram ve seyranlarda güreşirler, koşarlar, at yarışları yaparlar, cirit ve millî rakıslar oynarlar.

Hiçbir Anadolu köyü yoktur ki, ve yine hiçbir Anadolu köyü yoktur ki, güreş bilmesin... Bu Türk pehlivandır, babayiğittir. Bunun icabı olan vasıtalara başvurur ve bu hareketlerden zevk alır.

Anadolu köylüsünün bayram günleri, pazar günleri, cuma namazından sonra boş saatleri mutlak biribirleriyle güreşmekle geçer. Onların eğlenceleri güreşmektir, koşmaktır, taş atmaktır, at yarıştırmaktır. Bu yiğitlik ruhunu, Tanzimatı hayriyenin

ecnebi ruhu öldürememiştir. Binaenaleyh, kökümüz çok kuvvetlidir. Ve babayiğitliğimiz, pehlivanlığımız ecdad ruhunu yaşatacak derecededir.

Biz, ecnebi ruhunun verdiği züppelikle düşünerek, bir hâkanın, bir başbuğun pehlivan olamayacağını, pehlivanlığın bir hâkan, bir başbuğ için âdilik olduğunu görüyor ve inanmıyoruz. Halbuki, Türk tarihi, pehlivanlık, babayiğitlik tarihidir.

Türk serdarları, Türk veziri âzamları, Türk başbuğları, Türk hâkanları hemen ekseriyetle pehlivandırlar. Osmanlı hâkanlarının yarısından fazlası sporcudur. Ve dünya rekoru tesis etmiş hâkanlar vardır.

Osman Gazi, pehlivandı. Ve çok kuvvetli bir cengâverdi. Yıldırım Beyazıt, pehlivandı. Silâh kullanmakta ve ata binmekte eşi yoktu. Genç Osman, pehlivandı. Dördüncü Murat, dünya ağırlık kaldırma şampiyonudur. Onun tek kolla kaldırdığı ağırlığı daha bugüne kadar kimse kaldıramamıştır.

Dördüncü Murat, Bağdat seferine giderken yüz bin kişilik ordusunu Konyada konakladığı zaman ordusuna spor müsabakaları yaptırdı. Bu sporlar bizim bildiğimiz bugünün iki para etmez fantezi sporları değildi.

Dördüncü Muradın yüz bin kişilik ordusu, spor müsabakalarını tam bir hareketle yaptı. Kale kapılarını kırmak için hazırlanan gürcüler domuztopu arabaları ve güzleri üzerinde meydana çıktılar.

Türklerde gürcülük, en büyük sporlardan biri idi. Türk güzlerini biliriz. İstanbul surları kapılarında; meselâ Edirnekapıda, Topkapıda asılı güzler vardır. Bunlar demir saplı, uçlarında gülle şeklinde büyük taşlar bağlı âletlerdir.

Gürcüler, babayiğit pehlivanlardır. Kale kapılarına hücum edilip yaşıldığı zaman gürcüler de domuztopu arabaları ile, içlerinde bulunan güzlerle kale kapılarına yavaşlar... Bu pehlivanların her biri domuztopu arabalarında bulunan güzlerini saplarından kaptıkları gibi on, on beş metreden kalelerin demir kapılarına hücum ederek olanca kuvvetleriyle güzlerini vururlar. ve bu kapıları vura vura kırmaya çalışırlar...

Eski Türk ordularında gürcülük mühim bir spordu. Dördüncü Sultan Murat, gürcülerin şampiyonudur. Konya ovasında yapılan güz müsabakalarında doksan okkalık bir güzü domuztopu arabasından alarak on, on beş adım koşup savurmuştur.

Dördüncü Murat, yüz yirmi okkalık silâhtarını sarayının salonunda tek elle bel kemerinden tutup havaya kaldırarak dolatırmış...

İkinci Sultan Mahmut, dünya rekoru sahibidir. Kemankeş-

likte yektâdır. İkinci Sultan Mahmut, Sultan Aziz'in babasıdır. Yeniçeri ocağını kaldıran hâkan budur.

İkinci Sultan Mahmut, bin iki yüz yirmi altı geze ok atıp düşürmüş bir pehlivandır. Yani, Sultan Aziz'in babası da pehlivandı. Onun ayarında ve zamanında ok atacak bir pehlivan yoktu.

İkinci Sultan Mahmudun bu derece ok atacağına ecnebler inanmıyordu. Hattâ Amerika Elçisi biraz şüphe etmişti.

Amerika Elçisinin şüphe ve tereddüdü Sultan Mahmudun kulağına erişti. Bunun üzerine padişah, Okmeydanında bulunan Okçular tekkesine bütün ecnebi elçileri ziyafete davet etti.

Okçular tekkesini tesis eden Fatih Sultan Mehmettir. Fatih Sultan Mehmet, İstanbulu fethettiği zaman Okmeydanını spor meydanı olarak vakfetmişti.

Fatih'in vakıfnamesi ve bu bapdaki hattı hümayunu sarıhtır. Hulâsaten diyor ki: Bu meydanı (Okmeydanını) kemankeşlere terkeyledim. Buraya bahçe filân yapılmayıp daima meydan olarak kalmasını irade ederim. Ahlâfımın da bu emirnameme riayet etmesini dilerim.

Fatih Sultan Mehmet, Okmeydanında bir de Okçular tekkesi vücuda getirdi. Bu Okçular tekkesi taamiyeli ve yatılı idi. Sporcular yer, içer, yatar, idman yaparlardı. Hergün ve her hafta atışlar olurdu. Buradan en mümtaz kemankeşler yetişirdi.

İşte Sultan Mahmut, elçileri, ecdadının tesis ettiği bu tekkeye ve bu meydana davet etmişti. Okmeydanında dikilmiş birçok küçük âbideler vardı. Bunlar, mermerden yapılmış ve üzerlerinde yazılar vardı. En yüksek atış yapan şampiyonların namına dikilmiş olan bu âbideler bundan otuz sene evveline kadar mevcuttu. Şimdi bu otuz sene zarfında ne tekke kaldı ve ne de bu âbideler... Âbideler, Okmeydanını istilâ eden Arnavut bahçıvanların kulübelerine, kırılarak temel oldu. Tekkenin müstemilâtı da yine bu Arnavut kulübelerine yarar birer vasıta oldu.

Sultan Fatih'in vakıfnamesi ve hattı hümayunu suya düştü. Güzelim spor meydanı Arnavut bahçıvanların fuzulî işgaline birer patlıcan ve domates tarlası haline geldi.

An'anelerine sadık olmıyan milletler bocalarlar. Hattâ, sukut ederler. Bir milleti tutan an'aneleridir. Âbidatına ve mukaddesatına sahip olan milletler daima yaşamak hakkına maliktir.

Sırası gelmişken okuyucularıma şunları arz edeyim: Ecdadımız, koca imparatorlukları zamanında spor stadyomu olarak tam dört yüz yirmi altı menzil vücuda getirmişlerdir. Eski Türkler, stadyoma; menzil derlerdi.

Garp medeniyeti dünyadan bihaberken ve stadyom nedir

bilmezken Türkler, stadyomlarını tesis etmişlerdi. Hem de dört yüz bu kadar stadyom.

Garplılar, stadyomlarını ancak bu, kırk beş sene zarfında vücuda getirmiş bulunuyorlar. Ve stadyomların faydalarını yine bu kırk beş sene zarfında idrak etmişlerdir.

Düşünelim bir kere: Fatih, İstanbulu fethedeli beş yüz seneye yakındır. Demek, Osmanlı Türkleri babayiğit meyaanlarını daha o zamandan tesis etmiş bulunuyorlar.

Bugünün garp milletleri ki, medeniyet iddiasındadırlar, tesis ettikleri stadyomları bizim Türk menzilleri derecesine girmek imkânlarına malik değillerdir.

Türk menzilleri vakfiyelidir, ebediyyen payidar olmak üzere kurulmuştur. Menzillerin imaretleri vardır. Menziller, taamiyelidir. Menziller yatılıdır. Bu Türk menzilleri bedavadır. Sporcular, gelen geçen babayiğitler ve pehlivanlar bedava yer, içer ve yatarlar. Bunu, hangi garp memleketi yapabilir?..

Türkler, kupkuru bir stadyom yapıp ortaya atmamışlardır. Babayiğiti yetiştirmek için ona herşeyi feda etmiştir.

**

Her ne hal ise, İkinci Mahmut, ecnebi elçileri Okmeydanına davet etmişti. O gün padişah, atış yapacaktı. Hem de büyük bir halk kütlesi önünde ve elçiler karşısında...

İkinci Sultan Mahmut, meydana çıktı. Amerikan Elçisi başta olmak üzere bütün elçiler, Karılar çeşmesi denilen mahalle oturtulmuştu.

Havacılar meydana geldi. Atış sahası tesbit edildi. Sultan Mahmut, kemane gerdı ve:

— Yâ Hak!..

Nidasile beraber oku keşide etti. Padişahın oku, Amerikan elçisinin ve diğer elçilerin oturduğu yerin tam önüne düşerek toprağa saplanıp dikildi.

Meydancılar sahayı ölçtüler ve ilân ettiler:

— Bin iki yüz yirmi altı...

Amerikan elçisi ve diğer elçiler gördüler ki, Türk hâkanı bizzat atış yapar bir pehlivandır. Ve, bin iki yüz yirmi altı geze atış yaparak dünya rekoru tesis etmiştir.

Hâkanların içinde sporculukta mahir olanları tarih kaydetmektedir. Meselâ: İkinci Sultan Hamit, tabanca ile atış yaparak ismini yazardı. Ve iyi ata binerdi.

Fatihin oğlu Beyazıd Veli, fevkalâde kuvvetli ve binici idi. Amasyadan Üsküdüre dokuz günde gelmiştir. Fatihin oğlu Cem Sultan babayiğit bir pehlivandı. Müthic güzr kaldırıp savurdu.

Hulâsa, Türk hâkanlarının hemen hepsi birer pehlivandı-

lar. İşte Sultan Aziz de, ecdadına benzer şekilde pehlivandı. Sultan Aziz'in babası İkinci Sultan Mahmut, yaman bir ke-mankeşti.

Sultan Aziz, kardeşleri içinde en kuvvetlisi ve iri yapıydı. Elli, ayaklı olduğundan, pehlivanlığa lâyıktı. Küçük yaştanberi pehlivanlığa merak etmişti. Ok atar, cirit oynar, iyi ata binerdi. Bilhassa cirit oyununa meraklıydı. Efendiliği zamanında Büyükdere çayırına giderek ağalarile ve seçme ciritcilerle cirit oynardı.

Sultan Aziz'in kuş, koç, dövüş horozu beslemeğe de merakı vardı. İri ve cins Hint horozları besler ve dövüştürürdü. En cins koçlar padişahda bulunurdu. Vezirleri ve maiyeti de horoz ve koç beslerlerdi.

Sultan Aziz, pehlivan olduğu için, zamanının beyleri, ağaları, paşaları, maiyetlerinde pehlivanlar beslerlerdi. Padişahın da, efendiliği zamanındanberi maiyetinde en değerli baş pehlivanlar bulunurdu.

Sultan Aziz, padişah olduktan sonra da maiyetinde bulunan pehlivanlara daha büyük daireler ayırdı. İhlamur kasrı müstemilâtı pehlivan daireleriydi.

Ortaköye giderken Mecidiye kapısının üstündeki daireler ve küçük köşkler, pehlivanların oturduğu meskenlerdi.

Pehlivanlara fevkalâde tertipten tablalar çıkardı. Pehlivanların hepsi sarayda bir işe memurdu. Kimisi şamdancı idi. kimisi kuşçu ve hamlacı idi. Her biri bir vazife ile mükellefti.

Sultan Aziz, efendiliği zamanında, yani veliaht bulunduğu zaman güzel bir ata biner, maiyetile gezerdi. Halk, veliahta vurgundu. Onun iri gövdesi, pehlivanlığı, babayiğitliği dillerde destandı. Sultan Mecit ise zayıf ve sıska bir adamdı. Bu sebeple halk, veliahtı seviyordu.

Hattâ halk arasında şöyle konuşulurdu:

— Hâkan dediğin veliaht Aziz Efendi gibi olur.

Halk, Sultan Mecidi çok nazik ve terbiyeli olduğu halde, babayiğit olmadığından dolayı benimsemezdi. Hemen herkes veliaht Aziz Efendinin padişah olmasını beklerdi.

Bir aralık Sultan Azizi tahta çıkarmak için hareketler bile vücuda geldi. Başta bir paşa olmak üzere teşkilât yapmışlardı. Bu gizli teşkilât, Sultan Mecidi tahttan indirerek veliaht Aziz Efendiyi tahta çıkaracaktı. Bu da gösteriyor ki, Türkler, pehlivan hâkana, sporcu hâkana ve başbuğa bağlıdırlar.

Gizli teşkilât meydana çıktı. Çünkü içlerinden birisi, bir Tophane efendisi, korkusundan bu teşkilâtı olduğu gibi ifşa etmişti. Baştaki paşa ve maiyeti ele geçirildi. Muhakemeleri oldu. Bunlar idama mahkûm oldular. Fakat Sultan Mecit nazik ve şefkatli bir adam olduğundan, idamdan affetti.

Her ne hal ise; bu vak'a da gösteriyor ki Türk, zayıf ve çelimsiz olanlara, hâkan dahi olsa kıymet vermiyor... Bu sebeple halk, Sultan Azize meftundu.

Sultan Aziz, efendiliği zamanında babasile Okmeydanına gider. Okçular tekkesinde pehlivanlarla karşılaşır, babası İkinci Sultan Mahmudun ok atışlarında beraber bulunurdu.

Aziz Efendinin bir lâlâsı vardı ki, hem kemankes ve hem de pehlivandı. Bu lâlanın ismi Yozgatlı Hasandı. Yozgatlı Hasan, iyi bir kürekçi idi, hamla çekerdi.

Yozgatlı Hasan, zamanının baş pehlivanıydı. O vakitler kaptanı deryaların bin kişiden mürekkep birer pehlivan taburları vardı. Bu usul evveldenberi câri idi. Her kaptanı deryanın bin kişilik seçme baş pehlivanlardan maiyetleri vardı. Adeta bu pehlivanlar birer hassa muhafızı idiler.

İşte Yozgatlı Hasan da kaptanı derya maiyetinde bulunan pehlivanlardan yükselerek baş olmuştu. Ve İkinci Sultan Mahmudun sarayına girmişti ve hamlacı idi.

Yozgatlı Hasan, çok kuvvetli bir adamdı. İki metreye yakın boyu vardı. Yüz yirmi okkadan fazla da siklete malikti. Adaleli ve çetin bir adamdı.

İkinci Sultan Mahmud, Yozgatlıyı çok severdi. Kayıkla gezmeğe çıktığı zaman muhakkak Yozgatlı hamlada kürek çekerdi.

Sultan Mahmud, oğlu Azizin pehlivanlığa merakı olduğunu bildiği için Yozgatlı Hasanı, oğluna lala tayin etmişti. Yani Aziz Efendinin spor hocası Yozgatlı Hasandı.

Hasan, aynı zamanda güzel cirit oynardı. Kılıç kalkan oyununda da fevkalâde mahirdi. Aziz Efendinin çocukluğu Yozgatlı ile geçmiştir. Diğer lalalarından lâzımgelen derslerini öğrendikten sonra hemen Yozgatlıyı çağırır, onunla pehlivanlık, müsahabelerinde bulunurdu.

Aziz Efendi, Yozgatlının ensesini çeker, küçük boyu ile, öğrendiği oyunları Yozgatlıya tatbik ederdi. Yozgatlı da küçük efendisine meclûptu. Ona mutlak mânada itaat ederdi. Sonra efendisi kuvvetli olduğundan, onun iyi bir pehlivan olmasını isterdi.

Bir gün, Aziz Efendi ile Yozgatlı denize çıktılar. Balık tutacaklardı. Kızkulesi önlerinde balık tutuyorlardı. Aziz Efendi on beş yaşlarında bir çocuktü. Yozgatlı ona balık nasıl tutulur, öğretiyordu. Bir aralık Aziz Efendi, oltasını elinden bırakarak bağırđı:

— Lala! Saatim denize düştü...

Denize düşen saat, çok kıymettardı. Aynı zamanda, babası İkinci Sultan Mahmudun, sünnet olduğu zaman ona hediye ettiği yadigâr bir saatti.

Aziz Efendi çok üzüldü. Sızlanmaya başladı. Lalası Yozgatlı Hasan derhal:

— Sultanım, arslanım! Üzülme... Çıkarırım o saati ben!

Aziz Efendi inanmıyordu. Deniz çok derindi. Bu saati Yozgatlı nasıl çıkarabilirdi? Hakikaten derindi. Aynı zamanda da dibi yosunluydu.

Yozgatlı babayiğit soyundu. Koca gövdesini suya atarak kayboldu. Aziz Efendi bağıyordu:

— Lala! Lala!.. Dalma.. vazgeçtim...

Korkuyordu. Lalasını çok sevdiği için, boğulacak diye üzü-lüyordu. Çok geçmedi. Bir, bir buçuk dakika sonra Yozgatlı, suyun üzerine çıktı. Kıpkırmızı olmuştu. Fakat saati bulama-mıştı. Nefesi daraldığından dolayı yüze çıkmıştı. Tekrar da-lacaktı.

Aziz Efendi sızlanarak:

— Lala! Cık İstemem saat filân.. boğulacaksınız!..

Yozgatlı, cevap verdi:

— Arslanım! Hiç pehlivan boğulur mu? Biraz sabırlı olu-nuz. Şimdi saatinizi bulacağım...

Denizin dibi uzun yosunlarla kaplı olduğu için bulunması güç olmakla beraber tehlikeliydi de... Fakat Yozgatlıyı yosun mosun bağlayıp saramazdı. Ejderha gibi bir pehlivandı.

Aziz Efendinin sızlanması ve lâfları ağzında kaldı. Yoz-gatlı bir kere daha daldı. Saati bulmuştu. Elinde suyun yüzüne çıktı.

Saatin pırlantaları parıl parıl parlıyordu. Aziz Efendi, saati lalasının elinde görünce sevindi ve bağıarak:

— Aferin lala!..

Dedi. Yozgatlı bir hamlede sandala çıkmıştı. Aziz Efendi cebinden bir defter çıkardı. Kalemile şunları yazdı:

«Eğer padişah olursam, lalam Yozgatlı Hasanı vezir ya-pacağım...»

Ve Yozgatlıya da, defterine notettiklerini söyledi. Fakat, Yozgatlının ömrü vefa etmemiştir. Aziz Efendinin padişahlığı-na erişememiştir. Hicazda vefat etmiştir. Hacca giden Yozgatlı, sarı bir Arabistan hastalığına tutularak göçmüştür.

İşte Aziz Efendiye en büyük spor dersini veren Yozgatlı-dır. Hattâ, yüzmeyi bile ondan öğrenmiştir. Yozgatlı, müthiş bir denizciydi.

..

Aziz Efendi, yirmi yaşına geldiği zaman müthiş bir peh-livan olmuştu. İri ve kalın gövdesi, kuvvetli adaleleri, Aziz Efendiye başka bir şekil ve kıyafet veriyordu. Hele Aziz Efen-di, yirmi beş yaşına geldiği zaman onun elini tutan olmamıştı.

O, ustası Yozgatlı Hasanı da yeniyordu. Hasan, artık ihtiyarlamıştı. Fakat Aziz Efendi, ihtiyar ustasını yener hale gelmişti.

Aziz Efendinin sarayında pehlivanlar vardı. Kuşçuları, koççuları, kayıkçıları, bekçileri, şamdancıları hep pehlivanlardı. Bunlarla arasına güreşirdi.

Aziz Efendinin efendiliği zamanında hamlacısı Yozgatlı Hasandı. Kuşçubaşısı Deli Mehmet isminde bir baş pehlivandı. Şamdancıbaşısı da Künteci Ahmet namında birisiydi.

Kuşçubaşı Deli Mehmet, zamanının en namdar pehlivanlarındanı. Şamdancıbaşısı Künteci Ahmet de Deli Mehmet gibi meşhurlardandı.

Deli Mehmet, Künteci Ahmet; Kırkpınar güreşlerinde baş kazanmış, devrin en namdar pehlivanlarını mağlûp etmiş babayığitlerdi.

Deli Mehmetle Künteci Ahmedin dört güreşleri vardı. İki güreşleri berabere idi. Birer güreşleri de galibiyetle neticeienmişti. Yani bir kere Mehmet, Ahmedi mağlûp etmişti. Ahmet de, Mehmedi yenmişti. Her ikisi de azılı ve usta pehlivanlardı. Yozgatlı Hasanın ihtiyarlığından sonra bu iki pehlivan, Türkiye baş pehlivanlığını üzerlerinde taşıyorlardı. Her ikisinin de birbirine denk olduğu görülüyordu. Bütün güreşleri birbirini kırasıya geçmişti.

Sultan Azizin bir tabiatı vardı. O da: Türkiye İmparatorluğu baş pehlivanlığını üzerinde taşımak... Ve, nâmağlûp olmak...

Aziz Efendi, ihtiyar ustası Yozgatlı Hasanı mağlûp etmekle kalmadı. Deli Mehmedi de, Ahmedi de, yaptığı çetin güreşler neticesinde mağlûp etmişti.

Aziz Efendinin, Yozgatlı Hasanla ve Deli Mehmetle, Ahmetle yaptığı güreşleri teferruatile bilemiyoruz. Yalnız, efendinin bu, üç baş pehlivani da mağlûp ettiğine vâkıfız... Nasıl yendiğini, güreşlerin safahatını, kaç saat sürdüğünü bilmiyoruz.

Bildiğimiz bir şey varsa, Sultan Aziz, pehlivanlıkta kendi fevkinde kimsenin mevcut olmasına tahammül edemezmiş... Herhangi bir pehlivan Kırkpınarda başı alırsa, derhal adamları vasıtasile bu pehlivani sarayına getirtir, ona bir mevki ve vazife verir. Sırası geldiği zaman onunla karşılaşır ve güreşirmiş. Galip gelerek, Kırkpınarda Türkiye İmparatorluğu baş pehlivanlığını almış olan pehlivani ikinci dereceye düşürerek kendisi baş olurmuş...

Sultan Azizin, bizce malûm olan güreşleri şunlardır: Makarnacı Hüseyin pehlivanla, Kavasoglu Koca İbrahimle, Arnavutoğlu ile, Kel Aliço ile... Padişahın bu pehlivanlarla yaptığı güreşlerin içyüzüne vâkıfız. Bu vukufumuza vasıtalık edenler mevcuttur.

Meselâ, Arnavutoğlu, Makarnacı, Aliço, Kavasoglu Koca İbrahim, Kara İbo, Kuşçubaşı Künteci Hasan gibi pehlivanlar, Sultan Azizin vefatından sonra yakın arkadaşlarına mahrem olan, fakat halk beyninde bilinen bu güreşleri söylemişlerdir.

Hattâ Sultan Azizin en mahrem adamlarından olan başma-beyinci Hafız Mehmet Bey bu güreşler hakkında yakınlarına dolgunca malûmat vermiştir. İşte membalarımız bunlardır.

Sultan Azizin vücudunun üst kısmı uzun ve kalın olmakla beraber gayet müşekkel idi. Alt kısmı kısa idi.

Padişah ata bindiği zaman iki metreden fazla bir boya malikmiş gibi görünürdü. Fakat yere indiği zaman kısa olduğu göze çarpardı. Belden aşağı kısımları kısa olduğundan, ayak üzerinde ve yürürken kısalığı meydana çıkardı.

Sultan Azizin nekadar boylu olduğuna dair elimizde bir vesika yok, yalnız resmine nazaran bir metre seksen, bir metre yetmiş beş kadar olduğu görülüyor.

Sultan Azizin belden yukarısı fevkalâde kalındı. Ensesi, göğsü, kolları ve omuz başları haddinden fazla münkeşifti. Yüz yirmi beş, yüz otuz okka ağırlığında olduğunu söylüyorlar. Daima başını tıraş ettirirdi. Başında saç bırakmazdı. Bir pehlivan gibi kafası matruştı. Gayet vakur, mağrur, cesur ve cür'et-kâr, fevkalâde zeki olmakla beraber, temiz ve saf yürekliydi. İhsanı bol, şefkat ve merhameti mebzul, halka karşı mültefitti. Babayânî, tam alaturka bir adamdı. Avrupaya vaki seyahatında de alaturkalığını kat'iyyen bırakmamıştır. En mükellef al-franga imparator saraylarındaki merasimlere büyük bir incelelikle uymuş ve kendisini sevdirmiştir.

Gerek Pariste, gerek Londrada ve gerek Avrupanın diğer merkezlerinde halk, Sultan Azizi hararetle alkışlamış ve sevmiştir. Çünkü zarif ve babayiğit yapılı bir imparatordu.

Sultan Aziz, Pariste kıymetli hâtıralar bırakmıştır. İmparator Üçüncü Napoleon ve İmparatoriçe Öjeni üzerinde bilhas-sa tesir etmiştir. İmparatoriçe Öjeni, Sultan Azize meclûptu. Hattâ, bilâhare padişaha bizzat iadei ziyaret eylemişti. Öjeni, İstanbulda günlerce padişahın misafiri olarak kalmıştır.

Paris seyahatinde bir gün Sultan Aziz, hususî dairesinde namaz kılarken İmparatoriçe Öjeni gelmişti. Padişahın bende-gânı İmparatoriçeyi görünce elpençe divan durarak yol vermişlerdi. İmparatoriçeye, bendegândan hiçbirini:

— Efendimiz, ibadetle meşguldür.

Diyememişlerdi. Sultan Aziz, huzuru ilâhiye teveccüh etmiş, derin bir vecd içinde ibadet ediyordu. Arkası kapıya dö-nüktü.

İmparatoriçe, padişahın ibadetle meşgul olduğunu ve müs-lûmanlık âdeti mucibince ibadetin erkâmını bilmediği için bü-

tün kadınlık gurur ile süzülerek odaya girdiği zaman Sultan Aziz'in sırtı kendine dönük, ayak üstünde hiç aldırmadığını görünce hiddetle dönmüş ve geldiği yere hışımla gitmiştir.

Başmabeyinci Hafız Mehmet Bey, imparatoriçenin sinirlendiğini ve haksız olarak başka mâna verdiğini görünce derhal Hariciye Nazırı Fuat Paşanın odasına koşarak vaziyeti anlatmış... Fuat Paşa şaşırmış; bu potu nasıl tamir edeceğini bilememiş...

Nihayet Sultan Aziz, namazını bitirmiş. Hafız Mehmet Bey huzura girerek:

— Padişahım, imparatoriçe hazretleri ziyaretinize geldiler.

Deyince:

— Ne vakit?..

— İbadetle meşgul bulunulduğu sırada...

— Ne yaptınız?

— Hiç, padişahım!

— Hiçbir şey söylemediniz mi?

— Hayır, efendimiz...

— Allah Allah!..

—

— Ne yaptı?

— Dâniş gittiler.

— Başka türlü mâna vermiş olmasınlar, Mehmet...

— Öyle oldu, efendimiz...

— Çağır şu Fuadı bana!.. (Hariciye Nazırı)

Fuat Paşa huzura geldiği zaman rengi soluktu. Ne diyeceğini şaşırmişti. Sultan Aziz, meseleyi anlattı. Fuat Paşa, ne suretle tamir edeceğini bilmiyordu. Sultan Aziz:

— Fuat, Allah huzuru akdemdir. Huzuru ilâhî, her huzurun fevkindedir. Böyle söylersiniz, imparatoriçe hazretlerine...

İmparatoriçe Öjeni'ye anlatılmış. İmparatoriçe, ibadete kani olunca Sultan Azizden af dilemişti. Ve aralarında şu yolda bir mükâleme olmuştu:

— Sultanım, takdir buyurursunuz ki, huzuru ilâhî herşeyin fevkindedir. Aşkı ilâhîye sahip olmyanlar kime raptı kalp etmek kudretindedirler.

İmparatoriçe, Türk padişahının bu inceliğine hayran olmuştu. Ve mesele bu şekilde ve hüsnüsuretle kapatılmıştı.

Sultan Aziz'in, Üçüncü Napoleonun sarayında hâtıraları çoktur. Bir gün Sultan Aziz, İmparatoriçeden ve imparatorun müsaade alarak kendi aşçıbaşısına alaturka yemekler yaptırmıştı.

İmparatoriçenin ve imparatorun en ziyade hoşuna giden, pilâv olmuştu. Bir de ayran... Yani, Türk sofrası tertibinde içki yerine ayran vardı.

Sultan Aziz, ağzına içki koymazdı. Parisin, Londra'nın, Viyananın en mükellef imparator sofralarında bir kere olsun bir katre dahi içki içmemişti. Zaten Sultan Aziz, sigara da içmezdi. O, tam bir pehlivandı. Bu sebeple Türk sofrasında bol, buzlu ayran bulunuyordu.

Sultan Azizin aşçıbaşısı diplomasız, ampirik yetişmiş bir Bolulu idi. Fakat onun pişirdiği yemekleri kimse pişiremezdi. İmparatoriçe Öjeni, Sultan Azizden rica etmişti:

— Altes! Aşçıbaşınız, bizim aşçıbaşına pilâv pişirmesini öğretse...

Sultan Aziz, derhal emir vermişti. İmparatoriçenin aşçıbaşısı diplomalı ve dünyanın en baş aşçılarından biriydi. Bolulu aşçıbaşısı pilâv pişirirken ve tarif ederken yanında bulundu. Bolulu, kantarsız, hesapsız pirinci avuçyarak ayırdı. Ve yine kantarsız ve hesapsız bir tencere içine koyduğu ve kaynatığı suyun içine attı. Kararsız ve hesapsız pişirdi. Pilâv olmuştu.

İmparatoriçenin aşçıbaşısı anlıyamamıştı. Hesap yoktu, kitap yoktu. Göz kararile hiç yemek pişer miydi?

Frenk aşçıbaşısı sordu:

— Terazisiz mi olacak?

— Evet...

— Buna imkân yok...

— Bizim gözümüz, elimiz terazidir. Başka türlü tarif edemem... İstersen sen tart!

Frenk aşçı, pilâv pişerken bir kere daha başında bulundu. Bolulu aşçıbaşının tencereye koyduğu suyu, ayırdığı pirinci tarttı.

Frenk aşçı, tartıyla, hesapla pilâv yapmaya kalktı. Fakat lâpa oldu. Şaşırmıştı. Hesap, kitap varken neden böyle oluyordu? Pirinçleri tane tane saydı ve pişirdi. Hulâsa, olmadı. Bolulu gülüyordu. Frenk aşçı sebebini sordu:

— Neden olmuyor?

Bolulu, kısa cevap verdi:

— Ateşin harareti derecesini tayin etmek lâzım...

Frenk aşçı, kömürü de tarttı ve öyle pişirdi. Yine olmadı.

En sonunda Bolulu:

— Aşçıbaşısı! Herşeyin terazisi var ama, gözün görüş terazisi yoktur. Ateş hararetinin derecesini ancak göz tecrübesi tayin edebilir.. dedi.

Frenk aşçı, bir türlü pilâv pişirmesini öğrenememişti. Herşeyi ayarlıyordu, yalnız ateşi ve demlemesini beceremiyordu. Çünkü bunlar hesaba gelmiyordu. Göz kararıydı.

Sultan Azizin Pariste fevkalâde enteresan bir pehlivanlık menkâbesi vardır. Umumî sergiyi geziyorlardı. İmparator ve

imparatoriçe, Sultan Azizi, daire daire gezdiriyorlardı. Sultan Azizin maiyetinde şamdancıbaşı, hamlacıbaşı da vardı. Bunlar Türkiye İmparatorluğu baş pehlivanı unvanını haizdiler. İsimleri: Kavasoglu Koca İbrahim, Kara İbo idi. Sultan Azizin baş yaveri de pehlivandı. Ona Pehlivan Halil Paşa derlerdi.

Padişahın maiyetindeki iki pehlivan millî kıyafetlerle bulunuyorlardı. Başlarında Trablusgarp ipeklisinden renkli bir pehlivan sarığı, bellerinde yine Trablusgarp ipeklisinden renkli bir kuşak, sırtlarında Şam kumaşından, ipekli, devrik yaka birer gömlek... Arkalarında lâcivert renkte, dikiş yerleri ipekli siyah fitille işlenmiş sako... Ayaklarında lâcivert renkte ve siyah fitil zırlı potur... Ayaklarında rugan yemeni...

Pehlivanların kıyafeti bütün ecnebilerin nazarı tahsinini celbediyordu. Fevkalâde güzel ve orijinal bir giyinişti.

Kavasoglu Koca İbrahim, Kara İbo, yüz yirmişer okkalık babayiğitlerdi. Boylu boslu, kara yağız, Yavuz bıyıklı, kara kaşlı, erkek güzeli pehlivanlardı. Bütün Paris kadınları bu güzel insanlara gönül vermişti.

İmparator Üçüncü Napoleon ve maiyeti, Sultan Azizin müthiş bir sporcu olduğunu biliyorlardı. Bu sebeple onu serginin kuvvet dairesine götürmüşlerdi. Maksatları orada Türk padişahını ve pehlivanlarını derse çekmekti.

Kuvvet dairesinde birtakım kuvvet âletleri vardı. Puvan-ye dedikleri bir sıkma âleti... Bir de Marto ismi verdikleri yumruk vurma âleti...

Bu kuvvet âletlerinden sıkma âleti, yüz derecelikti. Bu âlet iki kısımlı idi. Birisine de bradöfer namını veriyorlardı. Sıkma âletinin yaylı ve el içine sığar bir vasıtası vardı. Bu sıkılacaktı. Ve ne kadar sıkılırsa derece ibresi de o derece yükseliyordu. Yüz dereceye taksim olunmuştu.

Bradöfer âleti de bir demir koldan ibaretti. O kolu bir yandan bir yana basıp götürmekti. Nekadar basılırsa o kadar derece yükseliyordu.

Marto âleti ise bir dereceli sütundan ve bir, de kaideden müteşekkildi. Uzun, demir sütuna takılı çelik bir halka ve sütunun üzerinde de bir kapsül yeri vardı. Kaide, çelikten bir levha idi. Bu levhaya pehlivanlar yumruk vuruyor. Sütuna takılı halka, yumruğun şiddeti derecesinde yükseliyordu. En çok kim kuvvetli ise halkayı sütunun tepesine kadar fırlatıyor, oradaki kapsüle çarpıtarak patlatıyordu.

Fakat kapsülü patlatan dünya yüzünde ya bir, ya iki kişi idi. Bunlardan birisi, kuvvet dairesinin direktörü, meşhur bir jimnastikçi ve pehlivan olan bir Fransızdı. Bu Fransız çok kuvvetli ve Fransız Arslanı lâkabile maruftu. Ve kuvveti dünyaca tanınmıştı.

İmparator, padişahı kuvvet dairesine sokunca izahat verdi. —Haşmetpenah, burası kuvvet dairesidir. İnsanların kuvvet dereceleri burada tayin edilir.

Sultan Aziz tuhaflaştı. Birden, asabileşti. Çünkü kendisine meydan okunduğunu anladı. Bu, bir frenk inceliği idi. Karşı karşıya gelmeden, âletle Türk kuvvetini deneyeceklerdi.

Üçüncü Napoleon, sözlerine şunları da ilâve etti:

—Haşmetmeap, size Fransanın ve dünyanın en kuvvetli pehlivanı olan muallim Deryaz'ı takdim ederim.

Sultan Aziz, bu takdimin de mânasını anlamıştı. Türk kuvvetine meydan okuyorlardı.

İmparator, daha sonra:

—Haşmetmeap! Müsaade buyurursanız Deryaz, kuvvet oyunlarını gösterebilir...

Deryaz, iriyarı, yüz yirmi, yüz otuz okkalık, fevkalâde âdaleli, müşekkel bir adamdı. Derhal caketini çıkardı. Pazularını gerdi. Marto âletinin önünde bir gururla durdu. Olanca kuvvetile vurdu. Kapsülü patlattı.

Ve bu âletin derecesini ve mevcudiyetini tarif etti. Sonra Bradöfer denilen âletin önüne gelerek kol demirine sağ elile yapıştı. Kolu bir yandan bir yana eğerek basıp götürdü. Âletin tam ve son olan yüz derecesi, çan çalarak işaret verdi.

Deryaz, mağrurdu. Ve imparator da dahil olduğu halde Türklerin kat'iyen bu âletlerde kuvvetlerini deneyerek muvaffak olacaklarına emin değillerdi.

Deryaz, diğer Puvanye âletine de geçti. Demir pençelerini âletin yaylı sapına doladı ve bir sıkışta yüz dereceye getirerek onun da cıngrağını çaldırdı.

Deryaz, işini bitirmişti. Sultan Azizin ve imparatorun önüne gelerek eğildi ve caketini giyerek durdu.

İmparator Üçüncü Napoleon, iş bittiği için Sultan Azize, çıkmak için buyur ediyordu. Fakat Sultan Aziz duraladı. Hari-ciye Nazırı Fuat Paşaya hitaben:

—Fuat, imparator hazretlerine söyle... Müsaade buyururlarsa bizim pehlivanlarımız da bu âletlerde oynasınlar...

İmparator memnun oldu. Sultan Aziz, sırmalar içinde bulunan başyaveri Halil Paşaya dönerek:

—Halil, yokla bir yol şu âletleri...

Diye irade etti. Halil Paşa, derhal ilerledi. Genç filân değil-di paşa. Kırklık, kırk beşlik vardı. Fakat babayığit bir pehlivan eskisiydi.

Halil Paşa, Martonun önüne geldi. Caketini çıkarmadığı gibi, düğmelerini bile çözmedi. Âletin kaidesine sıkı bir yumruk oturttu. Halka fırlıyarak kapsülü patlatmıştı.

İhtiyar bir sultan yaverinin bu hareketi, Deryaz'ı da, Üçün-

cü Napoelonu da, maiyetini de hayretlere düşürmüştü. Daha pehlivanlar sahnede yoktu.

Fakat Kavasoglu Koca İbrahim, İbo, arkada elpençe divan duruyorlardı. Halil Paşa diğer âletleri de birer birer yokliyerek, muallim Deryaz gibi son derecelerini bularak çingraklarını çaldırdı.

Sultan Aziz, derin bir nefes almıştı. Bu, bilmedikleri âletler üzerinde bir şeyler yapacaklardı.

Sultan Aziz, Halil Paşanın işi bittikten sonra Kavasoglu Koca İbrahime dönerek:

— Kavasoglu, bir de sen yokla bakalım

Kavasoglu da, Halil Paşa gibi, âletler üzerinde muvaffak neticeler verdi. Sultan Aziz, Kara İboya da dönerek:

— İbo, haydi sen de bir yokla şu kefere âletlerini!

Kara İbo da arkadaşları gibi muvaffak oldu. İmparator, imparatoriçe ve maiyeti, Halil Paşanın ve pehlivanların ellerini sıkarak beyanı takdirat ediyorlardı.

Eh! Artık iş bitmişti. Gitmek lâzımdı. Gitmek için en ziyade Fuat Paşa sabırsızlanıyordu. Sultan Azizin de âletlere birer yumruk atmasını istemiyordu. Acip olur kanaatindeydi. Fakat, tam çıkılacağı sırada Sultan Aziz, Fuat Paşaya:

— Fuat, söyle imparator hazretlerine! Biz de yokliyalım şu âletleri.. dedi.

Fuat Paşa şaşalamıştı. Sultan Aziz, bu hareketi ile imparatoru müsabakaya çağırıyor gibiydi. Fakat padişah iradesiydi. Ne diyebilirdi? Derhal imparatora tercüme etti.

Üçüncü Napoleon ve imparatoriçe tebessümle, buyur ettiler. Fakat gerek imparator ve gerek imparator maiyeti hayretler içindeydiler...

Sultan Aziz, ağır adımlarla yürüdü. Deryaz, siyah top sakallı, bodur, çalmlı Türk İmparatorunu süzüyordu.

Sultan Aziz, kırk yaşlarını geçmiş bir haldeydi. Marto âletinin başına geldi. Söyle bir durdu. İstanbullu arkasındaydı. Önünü bile çözmedi. Martonun çelik levhasına şiddetle vurdu. Âlet, bu yumruk tesirile darmadağın olup parçalanmıştı. Kap-sülü patlatmak için havaya giden derece halkası fırlıyarak dört metrelik tavana uçup vurmıştu.

Deryaz, imparator ve maiyetinin dilleri tutulmuştu. Herkes derin bir sükût içindeydi. Sultan Aziz, diğer âletlerden Puvanyeye geldi. Bir sıkışta yayını kopardı. Bradöfer âletine gitti. Onun da dişlerini kırdı. Hulâsa, Sultan Azizin kuvvetine âletlerin derecesi tahammül edemedi.

Sultan Aziz, kendisini gösterdikten ve kuvvet dairesindeki âletleri kırıp parçaladıktan sonra yürüdü. Hiç ses çıkarmadan

yerine döndü. İmparator ve imparatoriçe, padişahın elini sıkarak tebrik ediyorlardı.

İşte Sultan Aziz, böyle kuvvetli ve mağrur bir adamdı. Kuvvet hareketlerinde her kim olursa olsun, onun dününde olmalıydı.

Nitekim, âletleri birer birer yumruğıle, pençesile kırarak muallim Deryaz'a da, maiyetindeki pehlivanlara da, hepsinin fevkinde bir pehlivan olduğunu ispat etti.

Sultan Azizin Pariste ata binip alayia geçişi, bütün Fransızları yerinden oynatırdı. Herkes Türk İmparatorunu görmek için sokaklara fırlardı.

*
**

Sultan Azizin efendiliği zamanında ikinci ustası Arnavutoğludur. Arnavutoğlu, Sultan Mecit devri sonlarının en namdar pehlivanlarındandır.

Arnavutoğlu, aslen Kastamonuludur. Kastamonuya tâbi Cambaz köyündendir. Arnavutoğlu, hafif okkada bir pehlivandı. Ancak altmış altı tam okka geliyordu. (1)

Arnavutoğlu, altmış altı okka gelmekle beraber o devrin baş pehlivanıydı. Nekadar namdar pehlivanlar varsa mağlûp etmişti. Kırkpınarda iki defa üstüste Türkiye İmparatorluğu baş pehlivanlığını kazanmıştı. O vakitler daha hâlâ Yozgatlı sağı idi. Hicaza gitmemişti.

İşte Arnavutoğlu, Kırkpınar güreşlerinde üstüste başı alınca Sultan Aziz, adamlar göndererek Arnavutoğlunu veliahet sarayına getirtti.

Sultan Aziz, Arnavutoğlunun boyunu bosunu bilmiyordu. Onu huzuruna getirdikleri zaman şaşırıldı. Arnavutoğlunu ufak tefek görünce dudağını büktü. İnanamıyacağı geliyordu. Bu kadar ufak adam, nasıl oluyor da devleri ortadan çıkarmış bulunuyordu?

Sultan Aziz, Arnavutoğluna sordu:

— Oğlum, Arnavutoğlu Alj pehlivan sen misin?

— Evet, padişahım!..

— Kırkpınarda üstüste Türkiye baş pehlivanlığını sen kazandı_n demek?

— Sayei şahanenizde, padişahım!

— Aferin sana!

—

— Sana bir ay müsaade ediyorum... Benim kuşçubaşı ile bir güreş yap!

— İrade padişahımındır.

(1) Burada eski okka söyleniyor. Kiloya tahvil için bunları 12,8 ile zarbetmelidir. Meselâ 60 okka, 76 kilo 800 gramdır.

— Sen denizcilikten anlar mısın?

— Evet, efendimiz...

— Sizin memleketin denizle alakası yok ama.. nasıl şey bu!

— Sinopta, İneboluda küçüklüğümde gemicilik yaptım, pa-dişahım...

— Ya!..

— Kürek çekmesini biliyor musun?

— Bilirim efendimiz...

— Pekâlâ öyleyse.. seni hamlacı yaptım.. dedi.

Ve yanında bulunan Yozgatlı Hasana:

— Lâla! Arnavutoğluna tabla versinler...

Diye emir verdi. O günden itibaren Arnavutoğlu, Sultan Aziz'in maiyetine girdi. Ve tabla sahibi oldu. Tabla sahibi olmak mühimdi. Bu tablaya sahip olanlar ancak saray erkânıydı. Meselâ, kuşçubaşı gibi, mabeyinci gibi, seryaver gibi, başkâtip gibi...

Tablaya sahip olanlara sabah, öğle, akşam mükemmel ve bol yemek çıkardı. Bu tablalarda çeşitli yemekler bulunurdu.

Meselâ her tablada birkaç türlü et yemeği, tavuk ve balık.. birkaç türlü çorba.. birkaç türlü sebze ve tatlı...

Arnavutoğlu, bir daireye, bir de tablaya sahip olduktan sonra rahata vardı. Yeyip içip idman yapıyordu. Veliâht Aziz Efendinin ihsanı da boldu. Kuşçubaşı da idman üzerindeydi. Ona da tebligat yapılmıştı. Fakat kuşçubaşı, Arnavutoğlunu gördüğü zaman inkisarı hayale uğramıştı. Dûdük gibi bir adamdı. Bir avuçtu. Kendisi ise dev gibi, yüz otuz okkaya yakın bir pehlivandı. (165 kilodan fazla).

Kuşçubaşı, Arnavutoğlunun, kendisini kat'iyen yenemeyeceğine zahip oldu. Altmış altı okkalık bir adam ne yapabirdi?

Kuşçubaşı, bir elde Arnavutoğlunu sıkıp kemiklerini kıriverecekti. Nihayet bir ay müddet tamamlandı. Doğrusu bu güreşe, Sultan Aziz meraklanıyordu. Altmış altı okkalık adamın maharetini görmek istiyordu.

Güreş kuruldu. Müsabaka hususî mahiyetteydi. Veliâht ile maiyeti pehlivanları bulunuyordu. Kuşçubaşı soyunmuş, kispetini giymiş, yağlanmış bekliyordu.

Arnavutoğlu da bir odada soyunmuş, yağlanmıştı. Meydana çıkmak için veliahtın iradesini bekliyorlardı.

Nihayet Yozgatlı Hasan, iradeyi tebliğ etti. İki pehlivan ardısıra meydana gelerek veliahtın huzurunda dizçöktüler. Yer öpüp temennalar ederek gerilediler ve durdular.

Veliâhtın gözleri Arnavutoğlunda idi. Arnavutoğlu, safi süzme adale, vücudu da bir çelik yay gibiydi.

Güreş başladı. Yozgatlı Hasanın da gözü Arnavutoğlundan ayrılmıyordu.

Kuşçubaşı daha ilk elde hafif bulduğu hasmının üzerine cullandı. Kolaycacık tophıyarak bir çapraz aldı ve sürdü. Sultan Aziz de, Yozgatlı Hasan da dudak bükmüşlerdi.

Kuşçubaşı, hasmını yiyecekti. Almış götürüyordu. Çok geçmedi. Onuncu adımda birdenbire Kuşçubaşının çaprazdan çözümlere sağ yanına doğru uçup, Arnavutoğlunun altına düştüğü görüldü.

Arnavutoğlu, gayet mahirane ve sakinane bir hareketle hasmına bir yanbaş oyunu tatbik etmişti. Yanbaş oyununa ve kösteğine giren koca dev gibi Kuşçubaşı çözlüp uçuşturmuştu. Üste de köstekleme ile kolaycacık alta düşmüştü.

Bu hal karşısında, Sultan Aziz, yerinden oynamıştı. Kendisi pehlivan olduğu için Arnavutoğlunun harikulâde ustalığını ve manevrasını sezmişti.

Yozgatlı Hasan da afallamıştı. Sultan Aziz, Yozgatlıya dönerek:

— Lâla Ne dersin?

— Efendimiz! Çok usta pehlivan!

— Hem pek çok...

— Tevekkeli değil, altmış altı okka ile devleri devirmiyor, efendimiz..

— Çok beğendim doğrusu...

—

— Bakalım ne yapacak?

Diyerek tekrar güreşe daldı. Arnavutoğlu hasmını altına alır almaz derhal sarmalamıştı. Kuşçubaşı, neye uğradığını bilmemişti. Akli allak bullak olmuştu. Derhal kendini toparladı. Hafif hasmının sarmasını da hafif görerek paça ile beraber toparlanıp kalkmak istedi. Fakat mümkün müydü? Arnavutoğlu, hasmını her taraftan bağlamıştı. Kuşçubaşı, kalkayım derken, üste de hemen bir künteye girmişti.

İki pehlivanın mücadelesi çetin oldu. Arnavutoğlu, hasmını mağlûp etmek için oyundan oyuna geçiyordu. Kuşçubaşı da yenilmemek için canını dişine takmış, kendini kurtarmaya çalışıyordu.

Kuşçubaşı, artık tecavüzden uzaklaşmış, yalnız kendini müdafaa ediyordu. Çünkü hasmı nefes aldırılmıyordu. Sülük gibi yapışmış, oyundan oyuna geçiyordu.

Kuşçubaşı bir türlü Arnavutoğlunun altından kalkamadı. Bu suretle Arnavutoğlu, pehlivanlığını daha ziyade ispat etmiş oldu. Elhak pehlivandı.

Sultan Aziz, baş pehlivanının yenileceğini sezmişti. Yozgatlıya hitaben:

- Lâla! Bizim Kuşçubaşı yakasını kurtaramıyacak...
- Öyle gözükyor, efendimiz!
- Herif, bildiğimizden daha çetin...
- Çok usta, efendimiz...
- Evet.. dedi.

Kuşçubaşı, güreşin on ikinci dakikalarına doğru bin belâ ile ve tek paça kaparak ayağa kalktı. Fakat Arnavutoğlu, küçük bir manevra ile budayarak hasmının elinden paçayı aldı.

Kuşçubaşı, hücumlarına başladı. Arnavutoğlu acele etmiyordu. Açık yer kolluyordu. Güreş ayakta birkaç dakika devam etti. Bir aralık Kuşçubaşı, hasmına girdi ve sıkı bir çapraz topladı ve sımsıkı kavrayarak sürdü. Bir yandan da hasmına çengel yetiştirmeğe çalışıyordu.

Küçük Arnavutoğlu, dev cüsse hasmının elinde bir hamam bohçası kadar kalmıştı. Kuşçu, habire sürüyordu. Arnavutoğlu da uçup gidiyordu.

Arnavutoğlunun vaziyeti yüzde yüz tehlikeliydi. Bu vaziyetten kurtulmasına imkân yoktu. Çözülmüş, gerisin geriye uçuyordu.

Sultan Aziz, ümide düştü. Kuşçubaşısı galip geliyordu. Yozgatlı Hasana:

- Lâla! Aferin Kuşçuya!
-
- Neye sustun, lâla?
- Öyle gözükyor efendimiz ama!..
- Aması da ne oluyor?
- Bu herif, manevracı ve usta bir herif. . Sonda bir şey çıkarmasın, efendimiz!
- Bak hele, bunun çıkacak yeri kaldı mı?
-
- Darmadağın bozulmuş, uçuyor... Ufak bir çengel, sırtını vuracak yere...
-
- Gidiyor... Muhakkak yenilecek...

Demeğe kalmadı. Birdenbire Kuşçubaşının dört elle yere düşerek alelâcele kaçtığı görüldü.. Fakat kaçamadı da yakaianıp altta kaldı.

Arnavutoğlu, meğer mahsustan uçuyormuş... Mahsustan, çözülmüş ve kopmuş gibi darmadağın gidiyormuş gibi hadde gelince birdenbire hızla çaprazdan sıyrılarak hasmının önüne bir yılan çöreklenmişti. Koca Kuşçubaşı, iri gövdesile önünde dertop olan mâniaya ayaklarile çarparak Arnavutoğlunun sırtı üzerinden kayıp önüne düşmüştü.

Dört elli yere düşen Kuşçubaşı, kedi gibi tırmanıp kaçarken bir sıcrayısta üzerine atılan hasmının pençesine düşmüştü.

Arnavutoğlu, hasmının kispet kasnağı ardından yakalıyarak bir çocuk gibi çekip önüne oturtmuştu. Bu da gösteriyordu. ki, Arnavutoğlu, yalnız oyunbaz değil, müthiş surette kuvvetliydi.

Kuşçubaşı, bu hal karşısında korktu. Lâf değil, ecinni çarpmasına uğramışa döndü. Derhal dertop olarak büzüldü. Hasmına oyun kaptırmamıya gayret etti.

Arnavutoğlu, hasmının üzerinde bir kartal gibi gerilmiş, duruyordu. Sultan Aziz hayret etmişti. Hayatında böyle pehlivan görmemişti. Müthiş bir şeydi. Yozgatlı, için için gülüyordu.

Sultan Aziz, Yozgatlıya:

— Lâla! Dediğin çıktı.

— Efendimiz, bu herifte daha kimbilir ne açmazlar var.

— Böyle pehlivan görmedim şimdiye kadar

— Efendimiz, kulunuz da görmedim.

— Ne güzel bir çapraz sıyırması yaptı. Azkalsın Kuşçu, taklak kılarak yenik düşecekti.

— Efendimiz, kılıcı yetiştiremedi.

— Gördüm.. Arnavutoğlu, yere oturur oturmaz hasmı üzerinden uçarken kılıçkladı. Fakat yetiştiremedi. Hakikaten kılıcık yerini bulmuş olsaydı, Kuşçu yenilmişti.

— Efendimiz.. bile bile bu çaprazda geri uçtu.

— Zannederim... Bu da bir ustalık...

— Fakat çok tehlikeli bir manevra, efendimiz...

— Evet. Hiçbirimizin, bildiği halde yapamayacağımız bir oyun...

— Kuvveti de çok acı, efendimiz.

— Evet, bir elde Kuşçuyu kasnağından çekerek önüne oturttu.

— Kuşçu, yakasını kurtaramıyacak, efendimiz!

Demeğe kalmadı. Arnavutoğlu, Kuşçuya birdenbire bir künte vurarak havalandırdı ve bekletmede aşırı. Kuşçu yenilmişti.

Sultan Azizin de, Yozgatlı Hasanın da lâfı ağzında kalmıştı. On yedi dakikalık bir güreşte Kuşçu iki hamle yapmış, ikisi de kendi aleyhine dönerek nihayet mağlûp olmuştu.

İşte bu, Arnavutoğlunun sarayda ve Sultan Aziz huzurunda ilk güreşidir. Sultan Aziz, Kuşçubaşısı yenildikten sonra diğer baş pehlivanını ileri sürdü. Birkaç gün sonra Arnavutoğluna şu haberi yolladı:

— Güreşe hazırlansın!

Arnavutoğlu, Kuşçubaşı Deli Mehmedî mağlûp ettikten sonra şimdi Şamdancıbaşı Künteci Ahmet pehlivanla güreşecekti. Şamdancıbaşı da yaman bir pehlivandı.

Şamdancıbaşı kendine güveniyordu. Okkalı ve halî bir

pehlivandı. Arnavutoğlunun oyunbazlığını kuvvet zariyle ve okka baskınlığı ile bozarak eze eze leşini çıkarıp yenecekti.

Şamdancıbaşıya sormuşlardı:

— Küçük gördüğün bu herifi yenmek kabil değil...

O, cevap vermişti:

— Ben onunla oynaşmıyacağım... Tırpanlarla, boyunduruklarla, kapanlarla ezerek ve kırarak yeneceğim.

Ahmet pehlivan doğru düşünmüştü. Arnavutoğlunun ustalığına, oyunbazlığına yetişilemezdi. Onun küçük okkası üzerine yüklenmek, kırıcı ve ezici sabit oyunlarla onu yavaş yavaş ezerek bitap düşürmek, yorgun ve halsiz hale getirdikten sonra çekerek yenmek

Şamdancıbaşının tâbiyesi mükemmeldi. Ve Arnavutoğluna kurulacak güreş tâbiyesi bundan başka olamazdı. Nihayet güreş günü geldi dayandı. Veliâht Aziz Efendi başta olmak üzere maiyetile geldi.

Sultan Aziz, Şamdancıbaşısının güreş tâbiyesini işitmişti. İyi bulmuştu. Ve bu tâbiye ile Ahmet pehlivanın galip geleceğine hükmetti. Hattâ haberi veren Yozgatlı Hasana:

— Lâla! Ahmein güreş tâbiyesi fena değil...

— Başka da yolu yok...

— Kırabilecek mi dersin?

— Arnavutoğlunun bu cephesini bilmiyoruz, efendimiz...

— Evet, acaba kırıcı güreşlere karşı ne yolda hareket ediyor. Herhalde kırıcı bir mukabelede bulunamaz.

— Okkasına nazaran kırıcı mukabelede bulunamaması varittir, efendimiz...

— Ahmede söyle.. tam mânasile kırıcı bir güreş yapsın...

— Emredersiniz efendimiz...

Dedi. Ve Ahmet pehlivana, efendisinin verdiği emri tebliğ eyledi. Ahmet pehlivan hiç oyunlarla uğraşmıyacaktı. Güreşi tamamen müdafaa vaziyetine sokacak ve Arnavutoğlunun oyunlarına düşmemeğe çalışacak.. Arnavutoğluna da oyun yapmıyacaktı. Ayakta elense ve tırpanlarla hasmını yıpratacak, altına bastırırsa kapanlarla ezecekti.

Güreş başladı. İri kıyım dev cüsse Ahmet pehlivan meydana çıktı. Arnavutoğlu da meydana geldi. Arnavutoğlu, Ahmet pehlivanın yanında küçücük kalıyordu. Fakat vücudu çelik yay gibiydi. Ayak baş parmaklarının üzerine basarak bir balet gibi yürüyordu.

Arnavutoğlu, sokakta bile yürürken topuklarının üzerine basmazdı. Ayak parmaklarının üzerine basarak bir ceylân çivikliğiyle yürüdü. Hele güreşte onun topukları üzerine bastığı görülmemişti. Havalanmış, öyle yürür ve hamle ederdi.

Arnavutoğlunun böyle yürüyüşü nazarı dikkati celbetmişti. Keklik gibi sekiyordu. Yozgathya sordu:

— Hasan, görüyor musun, nasıl yürüyor?

— Efendimiz, sokakta da böyle yürüyor.

— Ne söylüyorsun, lala?..

— Evet efendimiz... Hiç topuklarının üzerine bastığı görülmemiş...

— Allah, Allah!.. Hızlı herif

— Çok tetik ve hızlı adam, efendimiz...

— Yay gibi...

Dedi. Pehlivanlar, meydana geldikten sonra Aziz Efendinin huzurunda dizçöküp yer öptüler. Kalkarak peşreve başladılar. Arnavutoğlu, ayaklarının baş parmakları uçlarına basarak dikilmiş, iki tarafa keklik gibi sıçırarak peşrev yapıyordu.

Bağdaştılar, helâllaştılar.. güreş başladı. Kurnaz Arnavutoğlunun bir tabiatı vardı. Yabancı bir hasma ilk evvelden hücum yapmazdı. Hücumları hasmına bırakır, bu suretle yeni tuttuğu hasmının güreşe giriş derecelerini ve kuvvet oyun durumunu tayin eylerdi.

Arnavutoğlu ayabancısı hasımlarının durumunu bu yolda denedikten sonra güreşe girerdi. İşte bu mülâhaza ile kendisi hücumla geçmedi. Ahmet pehlivan ise, esasen güreşe girmeyip müdafaa yapacağı cihetle hücumlarını beklemek beyhude idi.

Ahmet pehlivan, elenselere, tırpanlara başladı. Arnavutoğlu, mahsustan hasmına bazı açıklar gösteriyordu. Fakat Ahmet pehlivan oyuna girmiyordu.

Fevkalâde zeki olan Arnavutoğlu, hasmının tuttuğu güreş tâbiyesini sezdi. Demek, kırıncı güreşe karar vermişti. Hiç bozmadı. Ahmet pehlivan, iri ellerile, balyoz vurur gibi ensesine iniyor.. iri ayaklarile de baldırlarını tırpanlıyordu...

Tam on dakika kadar sabırlı olarak kalan Arnavutoğlunun hali görünüşe nazaran acıklıydı. Evet, karşısındaki pehlivan, durmadan kırasıya hareket ediyor. Kendi ise ne mukabele ediyor ve ne de oyuna giriyordu. Demek, âcizdi. Hattâ bu hal Aziz Efendi ile Yozgathlının bile nazarı dikkatini celbetti. Aziz Efendi sevinmişti. Baş pehlivanı, bu yeni türediyi meydandan çıkaracaktı. Aziz Efendi, mütebessim bir çehreyle:

— Lala! İyi gidiyor güreş...

— Evet efendimiz.. mukabele edemiyor...

— On dakika oldu. Bir tek mukabelede bile bulunamadı.

— Böyle giderse eze eze yenecek...

— Şüphe yok

Ahmet pehlivan, hasmına müthiş tırpanlar vuruyordu. Hele elenseleri bir tokat gibi iniyordu. On dakika sonra birdenbire hava değişti.

Arnavutoğlu, şöyle bir hasmından ayrıldı. Nâra atmada çırpındı. Hızla hasmının üzerine yürüdü. Çapraz girecekmiş gibi gözükerek birdenbire bir çift dalış yaptı. Hasminin topuklarına kadar indi. Fakat Ahmet pehlivanın tetik davranması ile oyununu bulamadı.

Artık güreş başlamıştı. Arnavutoğlu, güreşe giriyordu. Hasmina üstüste hücumla başladı. Mukabil elense ve tirpanlar vurdu. Küçük vücudile daha zarfı, daha kuvvetli tirpanlar vuruyordu.

Şamdancıbaşı, on dakika kendi kendine çalışır ve hasmını hırpalarken şimdi kendisi de mukabele görmeğe başlamıştı. Ve Arnavutoğlunun mukabeleleri çetindi. Gayet oyunbaz olan Arnavutoğlu, bir elense, iç tirpanla hasmını yüzüstü düşürerek dizliyordu. Halbuki Şamdancıbaşı ise, yalnız hamam tokmağı gibi vurup duruyordu.

Arnavutoğlunun on dakika tirpan ve elense yiyerek beklemesinin sebepleri vardı. Veliâhdın huzurunda böyle hamalca bir güreş yapılamıyacağına kanidi. Belki, bu tarz güreşi Aziz Efendi beğenmez, meneder diye idi.

Arnavutoğlu baktı ki bu tarz güreşi meneden yoktur. On dakika üstüste dayak yer gibi kaldığı halde efeni hazretlerinden ses sada çıkacağı yerde, bu hareketi tebessümle karşıladığını gördü. O da şiddetle mukabeleye kıyam etti.

Arnavutoğlu, yalnız elense ve tirpan vurmuyordu. Aynı zamanda hasmının muvazenesini bozuyor ve her vuruşunda Ahmet pehlivanı sağa, sola düşürüp dizliyordu. Bu bir marifetti. Her pehlivan böyle muvazeneli elense ve tirpan vurmazdı.

Arnavutoğlu, hasmını tam on beş dakika nefes aldırmeden dövdü. Çırpınıp çırpınıp üzerine yürüyor, iç ve dış tirpanlarla hasmını eziyordu.

Koca gövdeli Şamdancıbaşı, küçük hasmının ustalıkla vuruşlarıyla bir çocuk gibi iki tarafa dizlenip duruyordu. İşin neticesi şuydu ki, hasmı yere dizlendiği halde Arnavutoğlu üzerine gitmiyordu. Varmış olsa, derhal bastırıp altına alabilirdi.

Arnavutoğlunun on dakika sonra gösterdiği bu hal, Sultan Azizi hayretlere düşürdü. Hele Yozgatlı Hasan, ağzını açıp bir kelime bile söyleyecek halde değildi. Altmış altı okkalık bir adam yüz otuz okkaya yakın koca Şamdancıyı oyun ve muvazene manevrasile yerden yere vuruyor, üstede eziyordu.

Hulâsa, Şamdancıbaşının güreş tâbiyesi bozulmuştu. Ve tuttuğu tâbiye, şimdi Arnavutoğlunun elinde, kendisini ezecek, leşini çıkaracak bir metod haline gelmişti.

Aziz Efendi bekliyordu. Arnavutoğlunun mukabelelerinin

nereye kadar devam edeceğini gözlüyordu. Bu derece hafif bir pehlivan, bu mukabelelerini devam ettiremezdi.

Fakat efendi hazretleri gördü ki, Arnavutoğlu, tuttuğu mukabele tarzını mükemmelen ve nefes aldırmadan devam ettiriyor.. baş pehlivanını eziyor.. hattâ baş pehlivanı alta düşecek vaziyetlere geldiği halde Arnavutoğlu, üzerine gitmeğe bile tenezzül etmiyor.

Sultan Aziz, Arnavutoğlunun, hasmının üzerine neden gitmediğine bir türlü mâna verememişti. Güzelim fırsatları neden kaçıyordu.

Arnavutoğlunun mukabelesi yirmi dakikayı bulmuştu. Hasımına göz açtırmıyordu. Zavallı Şamdancıbaşı, küçük hasımına elense ve tırpan çekemez olmuştu. Çünkü fırsatını bulamıyordu.

Aziz Efendi, vaziyetin kötü olduğunu derkederek:

— Lala, bak ne hale geldi güreş!

— Evet efendimiz.. acipleşti.

— Mukabele edemeyecek zannetmiştik.

— Görünüş öyleydi, efendimiz

— Çok mahir bir pehlivan... Hasımın tâbiyesine karşı aynı tâbiye ile hareket edip bozdu.

— Efendimiz, doğrusu, Arnavutoğlu harikulâde bir pehlivan...

— Peki, Ahmedî yenerse karşısına dikecek kimse kalmıyor.

— Öyle, efendimiz...

— Lala, eğer Ahmedî de yenerse, ben güreşeceğim bu herifle...

— İrade efendimizindir. Fakat...

— Ne demek istiyorsun?

— Hiç şüphe yok ki, yenersiniz efendimiz... Fakat güreşmeseniz daha münasip olur...

— Ne o şüphen mi var?

—

— Hele, hele... Söyle lala!

— Efendimiz, bu herif alelâcayip bir yaratılıştadır... Maazallah belki hatâlar...

— Bir şey bile yapamaz evel Allah!..

Dedi. Sultan Aziz, kendisinden başka bir baş pehlivanın mevcudiyetine tahammül edemezdi. Binaenaleyh, kendi baş pehlivanları, Arnavutoğlunu mağlûp edemezlerse, muhakkak kendisi karşılaşacaktı bu hasımla...

Her ne hal ise, Arnavutoğlu tam bir saat kadar Ahmet pehlivanı elense ve tırpanla dövdü, bitirdi, zebunlaştırdı ve ona öyle bir ders verdi ki, anasından doğduğu gündenberi böyle ders görmemişti. Yani verdiği ders şöyleydi:

— Sen beni küçük görerek ezmek istedin.. Okkana güvenerek leşimi çıkarmak tâbiyesini tuttun, öyle mi? Bak, ezmek nasıl olurmuş? Bir hafif pehlivan dahi adamı nasıl ezermiş?..

Ahmet pehlivan, sersemlemişti. Baldırları mosmor olarak davul gibi şişmişti. Ensesi de kabarmıştı.

Kurnaz Arnavutoğlu, hasmının tam kıvamına geldiğini gördü. Ve birdenbire çapraz tophıyarak Şamdancıbaşıyı sürdü. Aziz Efendi, gözlerini kapamıştı. Çünkü Ahmet pehlivanın gidişi, gidiş değildi.

Ahmet pehlivan, hasmının çaprazından sıyrılmak için çabaladı. Fakat bu mengeneden kurtulmanın imkânı mı vardı? Nihayet sıkı bir çengel yedi, olduğu gibi, kalıbı kalbına ayak-tan sırtüstü düşerek mağlûp oldu.

Arnavutoğlu, olduğu yerde durdu. Sultan Azize dönerek ihtiram ve tazimle galibiyet temennasını çaktı. Sultan Azizin fena halde canı sıkılmıştı. Güreş meydanını bırakıp gitti.

..

Aziz Efendi, Arnavutoğlu ile güreşe karar vermişti ve Arnavutoğlunun bütün maharetine ve ustalığına rağmen onu yeneceğine kanidi. Aradan bir hafta geçti. Bir gün lalası Yozgatlı Hasanı çağırarak:

— Lala Arnavutoğluna söyle! Bir ay sonra güreşeceğiz. İyice hazırlansın..

Yozgatlı Hasan, efendisinin Arnavutoğlu ile güreşmesini istemiyordu. Çünkü bu eski baş pehlivan Arnavutoğlunun, Sultan Azizi de yeneceğini anlamıştı. Fakat ne diyebilirdi? Hiç, padişah mevkiine geçecek olan Veliht Efendiye:

— Efendimiz, bu adam sizi yener.. güreşmeyiniz.

Diyebilir miydi? Buna imkân mı vardı? Efendisinden aldığı emri Arnavutoğluna tebliğ etti. Arnavutoğlu, şaşırılmıştı. Sultan Azizle nasıl güreşebilirdi Ona elense, tirpan vurulabilir miydi Hoyratlığa gelir miydi bu iş? Arnavutoğlu, emri tebellûğ eyleyince duraladı ve önüne baktı.

Yozgatlı Hasan, Arnavutoğlunun halinden şüphelendi, sordu:

— Arnavutoğlu, neden böyle durdun?

— Vallahı ne diyeyim? Ben, efendimizle güreşemem.

— Neden?..

— Nasıl tutabilirim onu?

— Basbayağı tutacaksın...

— Usta! İncitemem onu...

— Yooo... O da pehlivandır. Hem senin bildiğin pehlivanlar gibi değil.. Beni bile iyi sıramda yenmiştir.

— Ben yapamam bu işi...

- İrade ediyor. Reddedemezsin!..
- Emir başım üstüne, fakat şöyle tutarım...
- Olamaz... Fena halde gazap eder sana sonra...

—

- Demir gibi tutacaksın!.. Şamdancıbaşıyı tuttuğun gibi...
- Aman söyleme usta! Nasıl Şamdancıbaşı gibi tutabilirim

onu...

- Dedim ya.. gazaba uğrarsın...

—

- Başka türlü hareket edeyim deme...

Dedi ve şunları da ilâve etti:

- Güreş bir ay sonradır. Efendimiz sana haber yollar...

—

— Arnavutoğlu, cevap vermemiştii. Yozgatlı Hasan, ayrıldı. Sultan Aziz, kendisini besiyeye koymuştu. Bir yandan da idman yapıp hazırlanıyordu. Bütün işini gücünü, Arnavutoğlunu yenmeğe hasretmişti.

Bir gün Sultan Aziz, Yozgatlıya sordu:

- Lala! Arnavutoğlu hazırlanıyor mu?

— Hazırlanıyor, efendimiz...

— Bak bana.. söyle ona, burada sultanlık, veliahtlık yoktur. Güreş sınıksız olacaktır. Müsamaha kat'iyen istemem.

—

Veliahtın bu sözlerine Yozgatlı cevap verememiştii. Arnavutoğlunun söyledikleri daha hâlâ kulaklarında duruyordu. Çok zeki olan veliaht, lalasının susuşundan mânâ çıkarmıştı.

Derhal:

- Lala! Ne o, neden cevap vermiyorsun?

— Bir şey yok, efendimiz...

— Herhalde bir şey var...

— Kullarımızın saklı bir şeyi olamaz. Var, efendimiz...

— Nedir, söyle bakayım?

— Arnavutoğlu, ben, efendimizle ne cür'etle tutabilirim,

diyor.

— Bak hele!.. Ne zannediyor o bizi... Git çağır onu bana!..

Diye emir verdi. Yozgatlı, Arnavutoğluna bir şey sezdirmedi. Yalnız şunu söyledi:

— Arnavutoğlu, efendimiz seni istiyor...

Arnavutoğlu telâşlandı ve:

— Acaba neden, usta?

— Bilmiyorum...

— Sakın, güreş için olmasın...

— Hele bir yol gel bakalım.. o vakit anlarız...

Dedi. Ardına takarak veliahdın huzuruna getirdi. Aziz Efendi, soyunmuş, dökünmüş, sırtında Sam kumaşından bolca

bir entari, kolları sıvalı, ayakları çıplak, koruluğa karşı pence-
renin önünde oturuyordu. Besiden, idmandan vücudu dev gibi
olmuştu. Ensesi kulaklarından omuzna doğru genişlemiş ve
uzanmıştı.

Arnavutoğlu geldi, yer öpüp durdu. Sultan Aziz, kaşlarını
çatarak:

— Arnavutoğlu, hazırlanıyor musun?

—

Arnavutoğlunun dili, damağı tutulmuştu. Duraladı. Aziz
Efendi, hiddetle:

— Bana bak! Sana, güreşe hazırlanman için emir vermedi-
ler mi?

— Verdiler, efendimiz...

— Hazırlanmıyor musun?

Ezilib, büzülerek, bin müşkülâtle:

— Hazırlanıyoruz, efendimiz...

Diyebildi.

— Kiminle güreşeceğini biliyor musun?

—

Arnavutoğlu, yine duralamıştı. Ne diyebilirdi?

— Evet, senin için hazırlanıyorum!.. Hazır ol.. Seni yen-
mek için çalışıyorum! mu diyecek? Fakat Sultan Aziz, zaten
celâllî bir adamdı. Sükûtu, vaziyet ve tavrı mânasız gördü ve
gürledi:

— Benimle güreşeceğini söylemediler mi sana?

— Evet, efendimiz...

— Hazırlanmıyor musun?

— Sayei şahanenizde hazırlanıyoruz, efendimiz.

— Bana bak, Arnavutoğlu! Bu, güreş meselesi... Burada
efendilik, padişahlık, madişahlık yok... Kırkpınarda güreşir
gibi tutacaksın!..

—

— Kat'iyyen müsamaha etmek istemem... Sonra gazabıma
uğrarsın...

—

— Güreş kıran kırana olacaktır. Ciddî tutmaz, müsamaha
edersen, sana en ağır muamelede bulunurum.

—

— Er meydanında efendilik, mefendilik yoktur. Haydi ba-
kalm! İyice hazırlan ve meydana dediğim gibi gel...

Diye şiddetli bir emir verdi. Arnavutoğlu, yer öpüp huzur-
dan çıktı. Allak bullak olmuştu aklı... Ne yapacağını bilmi-
yordu. Sultan Azizle vura kıra nasıl güreş yapabileceğine bir
türkü aklı kesmiyordu.

Birkaç gün sonra Yozgatlı Hasan, Arnavutoğluna gelerek

birçok nasihatlerde bulundu. Sultan Azizin, babayığit adamları sevdiğini söyledi. Arnavutoğluna:

— Sen güreşi ne kadar kırasıya tutarsan, efendimiz o kadar memnun olur...

—Anladım usta! Fakat nasıl sırtını yere vurabilirim?

— Öyle kolay kolay sırtını yere vuramazsın sen onun!..

— Usta! Vurmak için çalışacağız ya!..

— O, bu yolda güreşten hoşlanır.. dedi.

Arnavutoğlu, tamamile kararını vermişti. Ne olursa olsun, Sultan Azizi demir gibi tutacaktı. Ne olacaktı? Bu kararı veren Arnavutoğlu, daha ziyade çalışmaya ve hazırlanmaya başladı. Kırkpınar güreşi gibi sınıksız tutacaktı.

Güreş günü geldi, dayandı. Sultan Aziz, iyice beslenmiş ve idmanını almıştı. Arnavutoğlu da iyi idi. Güreşte hakem olarak Yozgatlı bulunacaktı.

Arnavutoğlunun kararı kat'i idi. Eski tereddütleri kalmamıştı. Sapasağlam, zehir gibi tutacaktı. Sultan Aziz, hususî bir odada soyundu. Yozgatlı kispetini giydirdi, paçalarını bağladı. Güzelcecek de yağladı.

Arnavutoğlu, hazırlanmış, meydana bekliyordu. Çok geçmedi, Sultan Aziz, Yozgatlı peşinde olarak meydana yürüdü. Arnavutoğlu, elpençe divan bekliyordu.

Sultan Aziz gelince, Arnavutoğlu, dizçöktü, yer öptü. Temennalar ederek beş, on adım geri geri gitti. Sultan Aziz, yavaş yavaş ilerledi. Arnavutoğluna yanaştı. Ve:

— Bana bak, pehlivan; burası er meydanıdır. Söylediklerime dikkat et ve güreşi ciddi tut...

— Başüstüne, efendimiz...

— Haydi, seni göreyim...

Arnavutoğlu, Sultan Azizi gözünün kuyruğıle süzüyordu. Vücudu adaleli ve kalıphydı. Dört köşe bir pehlivandı. Fevkalâde kuvvetli ve sarp olduğu âşikârdı. Kendi kendine düşünmüştü:

— Kolay kolay ortadan çıkarılacak gibi değil... Belki de yeniliriz...

Sultan Aziz, çırpınmaya başladı. Güzel peşrev yapıyordu. Arnavutoğlu da efendisine uydu. Arnavutoğlu, ayaklarının baş parmakları üzerine dikilmiş, bir ceylân gibi sıçırıyordu. Yozgatlı Hasanın gözü Arnavutoğlundaydı. Acaba tereddüdü var mı, diye bakıyordu.

Fakat Yozgatlı yanılmıştı. Arnavutoğlunu çok keyifli görüyordu. Lâkin bunun sebebini bir türlü keşfedememişti. Kendi kendine düşünüyordu:

— Acaba keyfi neden gelebilir?

— Yoksa, mahsus mu böyle gözükmek ve belli ettirmemek istiyordu.

Güreş biraz sonra bütün şiddetle başladı. Arnavutoğlu, hasmının kudret ve kuvvet derecesini anlamak için boş kalmıştı. Fakat dört, beş dakika içinde Sultan Azizin çok kuvvetli ve sarsıcı olduğunu gördü. Arnavutoğlu, Aziz Efendinin savletlerine güç tahammül ediyordu. Hamle üzerine hamle yapan Sultan Aziz, hasmını hırpalıyordu.

Arnavutoğlu, on dakika kadar efendisinin sınıksız savletlerine karşı koydu. On dakika sonra açıldı. Artık hasmının derecesi malûmdu. Mukabil hücumlara başladı. Arnavutoğlu, ilk hücumu geçer geçmez velihta bir çapraz girdi.

Fakat Sultan Aziz, çaprazı bir anda söküp hasmını gırtlaklıyarak olduğu yerde durdurdu.

Arnavutoğlu, şaşırılmıştı. Onun çaprazını o güne kadar kimse böyle sökmemişti.

Yozgatlı Hasan, efendisinin zor yerlerini bilirdi. Ve bu çaprazı sökmesine de memnun olmuştu. Fakat Arnavutoğlunun elinden kurtulamıyacağına kanaati vardı.

Sultan Aziz, çaprazı söker sökmez, daha kendini toparlamadan bir çapraza daha girdiğini gördü. Arnavutoğlu, tekrar çapraza girmişti. Sultan Azizi dört, beş adım kadar sürebildi. Veliht, zorlu kuvvetle üstten budayarak çaprazı söktü. Arnavutoğlu, deli olacaktı.

Veliht, hiç durmadan üstüste hücum ediyordu. Bir aralık, Sultan Aziz, hasmına çapraz topladı. Ve Arnavutoğlunu aldığı gibi sürdü. On adım sonra Arnavutoğlu, hasmına bir yanbaşı attı. Arnavutoğlunun bu oyunu, başlıca maharetle işlediği bir hareketti.

Sultan Aziz, yanbaşı oyununu köstekle beraber yeyince, sağa doğru uçtu. Arnavutoğlu, derhal peşinden seğırtti ve belinden kavradı.

Fevkalâde kavi pençelere ve kollara sahip olan Sultan Aziz, bir hamlede Arnavutoğlunun arttan sargısını budayarak boşalttı ve dönüp hasmının gırtlacağına dayandı.

Yozgatlı Hasanın yanında bulunan Şamdancıbaşı Ahmet pehlivan, tir tir titriyordu. Yozgatlı o sırada sordu:

— Ahmet pehlivan, ne oluyorsun?

— Efendimiz, baskın güreşiyor...

— Netice?..

— Arnavutoğlu yenilecek...

— İnşallah!..

— Görmüyor musun, çaprazlarını ne yaptı, efendimiz?

— Evet.. paçavraya çevirdi.

— Usta Mutlak yenecek efendimiz onu...

— Benim de duam o değil mi?

— Yahu, bu herif, hepimizi de mi sıraya koyacak, usta!

—

— İnşallah yenilecek...

— Sus şimdi, güreşi seyredelim.

Dedi. Hakikaten güreş kızıymıştı. Sultan Aziz, canını dişine takmış, öyle çalışıyordu. Arnavutoğlunu bir an evvel altına alarak ezmek istiyordu.

Veliaht, tam bir pehlivan gibi güreşirdi. Öyle ezici ve kırıcı güreş yapmaya tenezzül etmezdi. Oyundan youna dolaşır ve bu suretle hasmını yormaya ve ezmeğe çalışırdı. Hamal gibi güreşen bir pehlivan değildi. Ustaca ve erkekçe güreşen bir pehlivandı.

Sultan Aziz, Arnavutoğlunu hafif görmüştü. Eline hafif geliyordu. Kurnaz Arnavutoğlu, hasımlarını daima hafif tutardı. Fakat oyun kanârası gelince çelik kesilir, şiddetle harekete geçerdi. Sultan Aziz, hasmının yalnız bu varlığını sezmişti.

Arnavutoğlu, ense bağıyor, ehemmiyetsiz gibi tutuyor ve duruyordu. Bir oyuna hamle ettiği zaman veyahut hasmı oyun taktığı vakit şimşek kesiliyordu. Yani her vakit kuvvetini sarfetmiyen bir adamdı.

Çok geçmeden, Arnavutoğlu daha ziyade açıldı ve serbestledi. Ve işte bundan sonra hamlelerine başladı. Ve Sultan Azizi çaprazla toparladığı gibi sürdü. Veliaht, hafif hasmının çaprazından kurtulmak için zorlandı. Fakat mümkün değildi. Ustaca bir kiskaca girmişti.

Arnavutoğlu, hasmını sürdü... Sultan Aziz, gerisin geriye uçuyordu. Ha yenildi, ha yenilecekti. Arnavutoğlu, çengel yetiştirmeğe çalışıyordu. Eğer bu çengel hasmını tutarsa ayakta, kalıbı kalıbına hasmının sırtını yere vuracaktı.

Sultan Aziz, hasmının çaprazını sıyıрмаğa çabalıyor ve hem de çengele gelmemek için sekip duruyordu. Bu suretle iki hasım, otuz adım kadar meydanı sürdüler. Nihayet Arnavutoğlu çengeli yetiştirdi. Lâkin Sultan Aziz, tetik davranarak dönüp yüzüstü kendini yere attı.

Bu hal Yozgatlı Hasanı çileden çıkardı. Ahmet pehlivan da şaşırılmıştı. Lâf değil, az kalsın, efendileri yeniliyordu. Arnavutoğlunun birdenbire çelikleşmesi korkular doğurdu. Sultan Aziz bile hasmının kuvvet ve maharet derecesini, bu son düştüğü varta ile derhal sezdi.

Yozgatlı Hasan, Ahmet pehlivanın kulağına yaklaşarak:

— Ahmet, iş fena...

— Bu herifin tutuşları hiç belli olmuyor.

— İsteddiği zaman herşeyi yapıyor bu herif...

— Az kalsın, yeniliyordu efendimiz...

— Dur bakalım, şimdi ne olacak?

— Kalkar zannedirim...

— Evet, efendimizin altçılığı iyidir.

Demeğe kalmadı, Arnavutoğlu, hasmını kemane ile havalandırdı ve hemen sarmaya geçti. Geçer geçmez de künteyi doldurdu. Yeniden korkular başladı. Yozgatlı Hasan, gözlerini kapamıştı. Ahmet pehlivan, dudaklarını ısırması, efendisinin nasıl mağlûp olduğunu seyrediyordu.

Fakat Sultan Aziz, künteyi yer yemez birdenbire sol ayağını hasmının iki ayağı arasına dikerek dayadı, ve iki ellerile de hasmının tek paçasına yapışıp, olanca kuvvetile, daha askıya gelmeden doğruldu. Sultan Azizin bu hareketi zorlu idi. Paça ile beraber doğrulup kalktı. Arnavutoğlunun küntesi çözülmüştü. Üste de paçası hasmının eline düşmüştü.

Şimdi Arnavutoğlu tehlikedeydi. Sultan Aziz, paça ile üzerine yüklenerek bir cengelde hasmını yere vuracak vaziyette idi. Fakat Arnavutoğlu bu... Bu gibi şeylerden kurtulmasını çok iyi bilirdi. Derhal dönerek dizlendi. Ve hasmının paçalardaki ellerinin üzerine şiddetle, yere düşercesine vurarak ezdi. Sultan Aziz, bu hareketin verdiği ıstırapla paçaları gayriihtiyarî bıraktı.

Fakat Arnavutoğlu, alta dizlediği için derhal kispet kasnağı sırtından tutarak hasmını bastırıp altına aldı. Sultan Azizin bu hareketi şaheserdi. Hele künteden kurtulup tek paça ile dikilmesi, her pehlivanın yapabileceği iş değildi. Arnavutoğlunun karşısında bu yolda hareket, yüzde yüz mağlûbiyetle neticelenirdi.

Yozgatlı Hasanın yüzü gülmüştü. Birçok korkulardan sonra efendisi, hasmını altına almıya muvaffak olmuştu. Yozgatlı Hasan, Ahmede fısıldıyordu.

— Ahmet, çok güzel oldu, değil mi?

— Usta, zor, oyunu bozar, derler...

— Yalnız zor değil, ustalık da var...

— Muhakkak... Efendimize kün-te atılmaz. O, en zorlu kün-terleri söker

— Kalçaları çok kuvvetlidir.

— Arnavutoğlu da şaşırmıştır bu işe...

— Muhakkak...

Hakikaten Arnavutoğlu da şaşırmıştı. Sultan Azizin, künteden tek paça ile kalkmasına bayılmıştı. Sonunda kurtulamıyacağını bildiği için, paça söküp alta düşmeyi muvafık bulmuştu.

Arnavutoğlunun altçılığı dillerde standı. Arnavutoğlu, hangi pehlivanın altına düşerse tehlikeli olurdu. Nereden tutarlarsa tutsunlar, mukabil oyunlarla hasmı açık düşürürdü.

Sultan Aziz, Arnavutoğlunun altçı olduğunu evvelden haber almıştı. Binaenaleyh, hasmına sarma, künte filân vuracak değildi. O, müsbet oyunlarla hasmını ezerek yenecekti.

Efendi, derhal hasmını kazıkladı. Zarplı kollarile olduğu yere mihladı. Sol elini hasmının gırtlığından dolayarak ters çevirmeğe ve sırtını yere getirmeğe başladı. Arnavutoğlu mukabele etmiyordu. Yalnız küçük manevralarla yenilmemeğe çalışıyordu. Çünkü maksadı büsbütün başkaydı.

Arnavutoğlu, böyle gırtlaklarla, kazıklarla kolay kolay yenilemezdi. O, Sultan Azizin, bu oyunla muvaffak olamayıp başka oyunlara geçer diye mukabeleden geri kalmıştı. Kurnaz hareket ediyordu.

Sultan Aziz, kazık ve gırtlak oyununda zorlandı durdu. Lâkin, küçük manevralar yapan hasmını bir türlü açamadı.

Arnavutoğlu, küçük sağ ve sol dönüşlerle kendisini kurtarıyordu. İstese, bir hamlede kazığı söker, kalkabilirdi. Fakat, dediğim gibi, mukabele etmiyordu. Hasmını diğer oyunlara sevketmeğe fırsat veriyordu.

Sultan Aziz, kazık ve gırtlak oyunile hasmını döndüremeyeceğini anlayınca birden kurt kapanı oyununa girdi. Arnavutoğlunu yüzükoyun uzatarak üzerine musalla taşı gibi uzandı.

Yozgatlı Hasan memnundu. Efendisinin başka oyunlara geçmesini istemiyordu. Ahmet pehlivan da bu işi bildiği için müsterihtti.

— İyi hareket ediyor, efendimiz...

— Mükemmel...

— Bu herife başka oyun girmeğe gelmez...

— Dehşetli altçı... Bir kılıçta bozar adamı...

— Ben, efendimize söylemiştim.

— Sen söylemeden, efendimiz tahkik etmiştir.

— Evet, biliyordu.

— Arnavutoğlu, müthiş altçı imiş...

Dedi. Sultan Aziz, hasmını eziyor ve bir yandan da tek karnat girerek ve soldan boşaltarak Arnavutoğlunu çevirmeğe, sırtını yere getirmeğe çalışıyordu.

Arnavutoğlu, dev cüsse hasmını kıcıyla sağına, soluna manevralar yaparak oynatıyor.. onun çevirme hareketlerine meydan vermiyordu.

Sultan Aziz, kurt kapanında da epeyce uğraştı Ve hasmını ezdi. Fakat muvaffak olamayacağını görünce boşalttı. Arnavutoğlu, ayağa kalkmak için hiç çabalanmıyordu. Bu hal Yozgatlı'nın da, Ahmet pehlivanın da nazarı dikkatini celbetmişti. Sultan Aziz de anlamamış değildi.

Yozgatlı, Ahmet pehlivana:

— Ahmet, kurnazlığı görüyor musun?

— Nasıl görmüyorum usta be? Hiç kalkmak istemiyor.

— Allah vere de efendimiz, sarma filân vurmasa...

— Zannederim vurmaz...

— Celâllanırsa vurur. kızışa benziyor... Bunun için korkuyorum...

— Evet, efendimiz celâllıdır. Dinlemez, erkekce girer tehlikeye...

— İnşallah yapmaz...

Demeğe kalmadı. Sultan Aziz, hasmı kemane ile havalandırarak sarmaya girdi. Fakat bu sarma, kalça sarmasıydı. Tâ yukarıdan dikine, hasmını bağlamıştı.

Yozgatlı Hasan endişeye düştü. Felâketti. Ahmede:

— Ahmet, iş fena...

— Evet, çok fena... Herif bir yan kılıcı atacak...

— Olacak bu iş galiba...

— Neden efendimiz böyle yaptı? Sırası mıydı bunun?·

Diye söylendi. Arnavutoğlu, sarmadaki ayağını dikey, vücudunu sola doğru, belli etmeden kırıyordu. Bu, bir manevra idi. Bir yan sarma kılığına hazırlanıyordu. Yozgatlı, bunu görünce gözleri faltaşı gibi açıldı. Elinden gelse efendisine bağıracaktı:

— Efendimiz, çabuk boşalt sarmayı...

Bereket versin, Sultan Aziz tehlikeyi anladı. Sâkin ve sesiz duran, mukabele etmeyen ve soluna doğru yavaş yavaş meyleden hasmının oynıyacağı oyunu sezdi. Derhal sarmayı söktü ve kemaneye geçti.

Arnavutoğlu münkesir olmuştu. Yoksa bir küçük yan kılıcı hareketile Sultan Azizi belirsiz mağlûp edecekti.

Arnavutoğlu, aynı zamanda Sultan Azizi takdir etti. Onun sarmayı boşaltıp kemaneye kaçması, yapacağı hareketi sezdiğine delâlet ediyordu. Bu gibi vaziyetleri en usta pehlivanlar sezebilirdi. Arnavutoğlu, içinden, Sultan Azize:

— Aferin, pehlivanmış...

Demeğe mecbur oldu. Sultan Aziz, bir parça kemanede bekledi. Tekrar hasmını kazıkladı. Yapacak başka bir şeyi kalmamıştı. Kazıkla, gırtlak oyunile mağlûp etmeğe çalışmak gerekti.

Arnavutoğlu, hasmının başka oyunlara yanaşmıyacağını sezince, ustalığını bir kere daha ibraz etmeğe karar verdi. Sultan Azizin şiddetle vurduğu kazığı bir hareketle budayarak hasmının kazıktaki eli elinde, kalkıp doğruldu. Bu hareket şaheserdi. Sultan Aziz gibi kavi kollu bir pehlivanın kazığını böyle söküp kalkmak fevkalâde ustalıktı.

Arnavutoğlu artık işi bitirmek istiyordu. Ayağa kalkar kalkmaz şöyle bir çırpındı. Hasmının üzerine beş, altı metre-

den birdenbire yılan gibi süzülerek daldı. Tâ, topuklarına kadar indi. Ve, çekerek Sultan Azizi, sırtüstü yere düşürdü.

Sultan Aziz, mağlûp olmuştu ve ilk olarak da Arnavutoğluna yeniliyordu. O biraz geçmişken ustası Yozgatlı Hasanı mağlûp etmişti. Sonra Ahmet pehlivanı da, Mehmedi de yenmişti ki, bunlar, devrin baş pehlivanları ve Kırkpınara sahip yigitlerdi.

Arnavutoğlu, efendisini mağlûp ettikten sonra olduğu yerde elpençe divan durarak put gibi durdu. Sultan Aziz, ayağa kalkıp yanına geldi. Sağ elini Arnavutoğlunun omuzu üzerine koyarak:

— Aferin sana pehlivan! Güreşinden memnun oldum. Ciddi güreştin. Fakat bir güreşte belli olmaz. İnsan hatâyâ düşebilir. Seninle bir güreş daha yapmak isterim. Hazırlan, bir ay sonra bir güreş daha yapalım.

Dedi ve meydandan ayrılıp gitti. Yozgatlı Hasan, efendisinin peşinden seğirtti. Onun ayağını havlu ile sildi. Kispetini soydu. Sultan Aziz, fevkalâde hiddetliydi. Tek lâf bile konuşmuyordu. Yalnız, hamama girerken Yozgatlıya:

— Çabuk yıkasınlar beni...

Diyebildi. Yıkandıktan sonra gidip uzandı ve uyudu. Akşam üzerine doğru uyandı. Kahvaltı yaptı. Ağasına şu emri verdi:

— Yozgatlıyı çağırın bana!

Yozgatlı geldi, divan durdu. İrade bekliyordu. Sultan Aziz:

— Lala! Bu herif bizi yendi...

—

— Senin dediğin kadar varmış!..

—

— Çok beğendim, Arnavutoğlunu...

—

— Acaba bir daha tutuşumuzda ne olacak dersin?

—

— Hele söylen biraz lala! Ne susuyorsun

— Bir hatâ oldu, efendimiz... Hatâlandınız.. yoksa yene-
mezdi sizi...

— İyi dalış yaptı. Topukları buldu.

—

— Altçılığımı bildiğim için üzerine gitmedim.

— Fevkalâde altçı, efendimiz... Sarmadan çabuk kaçınız.

— Anladım... Sola doğru büzülüp duruyor, bir yan kılıcı
hazırlıyordu.

—

— Lala! Bu herif, hakikaten pehlivan! Kolay yenilmez...

İlk ellerde onu yumuşak ve hafif bulmuştum. Fakat, sonradan anladım ki o, çalımı geldiği zaman işliyor...

— Neyse, bir ay sonra güreşeceğiz.. bakalım ne olacak?
Dedi.

*
*
*

Sultan Aziz, Arnavutoğluna, ikinci güreşi için daha çok çalışıyordu. Daha çok kendini besliyordu. Arnavutoğlu, Sultan Azizi zeki ve anlayışlı bir pehlivan bulmuştu. Aynı zamanda da çok kuvvetli olduğunu görmüştü. Fakat pehlivanlığın birçok sırları vardı ki, bunu insana ustalar veremezdi. Bunun mektebi yoktu. Bu sırlar Allah yaradışı idi. Ne öğretilir ve ne de öğrenilebilirdi.

Arnavutoğlu, değil ikinci defa, on defa daha Sultan Azizle güreşe, galip geleceğine emindi. Lâkin her ihtimale karşı idmanlarında kusur etmiyordu.

Arnavutoğlu, her pehlivan gibi alabildiğine yemek yemezdi. Az yiyen insanlar gibiydi. Yalnız, kuvvetli ve hazmı kolay yemekler yedi. Öyle, bir oturuşta, Sultan Aziz gibi bir kuzu yiyen pehlivan değildi.

Bir gün Yozgatlı Hasan, Arnavutoğlunun dairesine gitti. Arnavutoğlu, ögle yemeğini yemiş, sırtüstü uzanarak yatıyordu. Yozgatlı'nın geldiğini görünce derhal ayağa kalktı ve karşıladı.

Yozgatlı, söyleniyordu:

— Pehlivan, rahatsız oldun...

— Buyurun usta! şeref verdiniz.

Arnavutoğlu, Sultan Azizden bir emir geldi farzetti. Çünkü, pehlivan emirlerini Yozgatlı Hasan getirirdi.

Yozgatlı oturdu. Güzel bir sonbahar günü idi. Aylardan eylül bidayetiydi. Sarayın çamlık ve yeşillik bahçesi, insanın gönlüne hayat ve can veriyordu.

Yozgatlı, şuradan buradan konuştuktan sonra Arnavutoğluna sordu:

— Pehlivan, efendimizi nasıl buldun?

— Çok kuvvetli, aynı zamanda fevkalâde zeki...

— Ustalığı nasıl-

— Yerinde. Alttayken üzerime gelmedi. Sonra sarmaya girdi. Ne yapacağımı sezerek derhal kemaneye kaçtı. Doğrusu sezişli...

— İkinci güreşi nasıl görüyorsun?

— Vallahi Yozgatlım, Allah bilir.. fakat yine yeneceğim.

— Ben de öyle görüyorum. Kendilerine güreşme, diye söylemiştim. Fakat güreştiler.

—

— Ne yapalım? Kapı kuluyuz.. ne emrederlerse onu yaparız...

Deyip, görüşü burada kesti. Biraz daha hasbihalden sonra:

— Ali, bu ikinci güreşi berabere bırakmış olsan iyi olur.

— Yooo... Yapamam...

— Ya, evvelce efendimizle güreşmemek için ısrar ediyordun?..

— Ben güreşmemek için ısrar ediyordum. Güreştikten sonra nasıl olur?.. Doğrusu, meydanı, kim olursa olsun, bırakmam, vazifemi yaparım...

— Bu fikrinde musır mısın?

— Elbette... Zaten, efendimiz böyle şeyler istemez, diyen sizsiniz!..

— Evet...

— Yoksa, efendimiz mi böyle istiyor?

— Hâşâ Vallahi değil... Ben şahsan böyle düşündüm.

— Neden?

— Celâllı adamdır, üzülür... Berabere kalırsan iyi olur' diye.

— E.. tekrar güreş ister.. ümitlenir.

— İstersen, sen de her defasında berabere kalırsın veselâm...

— Ben hayatımda böyle şey yapmadım ve yapamam.

— Doğru, fakat bu, padişah olacak bir adamdır. Başka türlü düşünülebilir.

— Yapamam!..

— Pekâlâ.. nasıl istersen hareket et! Bu benim şahsî fikrimdir. Başka türlü düşünme. Tekrar tekrar yemin ederim, vallahi efendimizin haberi yok. Ve senden rica ederim, bunu kimseye söyleme... Efendimizin kulağına giderse gazaba uğrarım, dedi.

Her ne hal ise, ikinci güreş günü de geldi, dayandı. Yozgatlı Hasan, üzüntü içindeydi. Arnavutoğlunun tekrar efendisini mağlûp edeceğine kanıdı.

Veliaht, ikinci güreşe çok iyi hazırlanmıştı. Arnavutoğlu da hazırdı. Sultan Aziz Efendi, Yozgatlı Hasanı çağırdı. Şu emri verdi:

— Arnavutoğlu hazır mı?

— Hazır, efendimiz... İradelerinizi bekler...

— Öyleyse bu cuma, güreşi yapalım...

Diye emir verdi. Efendinin emirleri Arnavutoğluna tebliğ olundu. Güreş, cuma namazından sonra kuruldu. Sultan Aziz, her vakit olduğu gibi, Yozgatlı Hasan tarafından soyulmuş ve kispeti giydirilmişti. İyi bir surette de yağlanmıştı.

Arnavutoğlu, yağlanmış, meydanda bekliyordu. Sultan Aziz, soyunduğu yerden çıktı. Yavaş yavaş meydana geliyor-

du. Meydanda hamlacıbaşısı ile Kuşçubaşısı vardı. Bir de mabeyincisi bulunuyordu.

Sultan Aziz, meydana girer girmez Arnavutoğlu, hemen ilerledi, dizçöküp ayak öptü. Ayağa kalkarak elpence divan durdu.

Sultan Aziz, Arnavutoğluna yanaşarak sağ elini omuzuna koydu ve:

— Pehlivan, nasılsın, iyi misin?

— Sayei şahanede keyfimiz yerindedir.

— İdmanın yerinde mi?

— Sayei şahanelerinde tamamdır.

— İyi görüyorum seni... Bugün, güreşi ayırt edelim.

—

— Bak bana! Sıkı tut ha!..

—

— Belki sana akıl hocalığı yapmış olanlar vardır.

Dedi. Sultan Aziz, zeki adamdı. Arnavutoğluna bir şeyler söylenmiş olabilirdi, zannile ihtarda bulunuyordu. Fakat Arnavutoğlu, tek bir imâda bile bulunmadı. Yalnız Yozgatlı Hasanın yüzü sapsarı olmuş, dudakları titremişti. Maazallah efendisi, Arnavutoğluna söylediklerini duymuş olsaydı, hali harap olurdu.

Sultan Aziz, fevkalâde babayiğit bir adamdı. Kendisine inanmıştı. Küçüklüğü kat'iyyen sevmezdi. Hele riyakârlıktan hoşlanmazdı. Ne ise öyle görünürdü. Daha başka bir tabiati de vardı. Ona, bendegânından ve hattâ vükelâ ve ricalden birisi gelip jurnalcılık etmiş olsa, derhal mukabil tarafı çağırır, yüzleştirirdi. Bu sebeple kimse kimsenin aleyhinde bulunamazdı. Hissiyatına kapılarak bir jurnalcının sözile bir başkasını ezmezdi. Bizzat çağırır ve yüzleştirirdi.

Sultan Aziz'in vüzerası, ricali ve bendegâni, efendilerine, müsbet olmıyan hiçbir şeyi söyliyemezlerdi. Korkarlardı. Lâf değil, söylediği sözü ispat için yüzyüze gelmeyi göze almak vardı.

Veliaht, efendiliğinde ne ise padişahlığında da aynı tabiatleri muhafaza etti. Serbest ve korkmaz bir adam olan Sultan Aziz, halkla daima temasta bulunurdu.

Güreş başladı. İki taraf da peşrev yaptılar. Ve kapıştılar. Güreş kıran kırana olduğu için, suya gitmek, göz silmek yoktu. Boğuş, hiç nefeslenmeden devam edip duracaktı.

Arnavutoğlu, ilk güreşte olduğu gibi, hücumları evvelâ Aziz Efendiye bırakmıştı. Bu, Arnavutoğlun kendisine göre bir güreş tâbiyesiydi.

Fakat Arnavutoğlunun düşünceleri ve kurduğu güreş tâ-

biyesi boşa çıktı. Hiç de mülâhaza ettiği gibi olmadı. Sultan Aziz, ilk güreşteki tâbiyesini tamamilen değiştirmişti. O da Arnavutoğlu gibi hücumları, ilk elde hasmından beklemeğe karar vermişti.

Arnavutoğlu, efendisinden şiddetli hücumlar beklerken, bilâkis, ense bağlayıp hamle beklediğini görünce şaşırđı. Çünkü, kendisi de sağlı, sollu ense değiştirerek hamle bekliyordu.

Kurnaz Arnavutoğlu, hasmının tuttuğu güreş tâbiyesini derhal sezmışti. Hasımı, evvelki güreşte kendisinin yaptığı gibi hamleye karşı hamle ile mukabele edecekti.

Arnavutoğlu, vaziyeti derkettikten sonra tâbiyesini bozdu ve hamleye geçti. Kendisi için bunu bir zarar ve ziyan addetmiyordu. İlk hamlesi şöyle oldu: Tek çapraz budama... Arnavutoğlunun birçok oyun icatları vardı. Herkes, ve her pehlivan, tek çapraz budamayı bilir ve yapardı. Fakat Arnavutoğlunun yapışı büsbütün başkaydı.

Arnavutoğlu, tek çapraz budamaya girerken evvelâ hasmının üzerine kuvvetle yüklenir, midesinin üzerini şiddetli bir surette yarı omuz vuruşile darbeler, bu suretle hasmını darma-dağın eder ve bundan istifade ederek, tek çapraz budamayı yapar.

Halbuki pehlivanlar, tek çapraz budamayı, bir elile hasmının koltuk altına girer, diğer elile de hasmın bir ayağının dış tarafını budayarak düşürmeğe çalışır... Bu hareketle, Arnavutoğlunun hareketi arasında dağlar kadar fark vardır. Arnavutoğlu da hareketi aynile yapar. Lâkin harekete girmeden evvel (oyuna girmeden) evvelâ hasmın midesi üzerine şiddetle vurarak oyuna girer. Bu suretle hasımı dağıtır ve midesine düşmekle bunaltır ve şaşalatr...

Sultan Aziz, Arnavutoğlunun, midesi üzerine düşmesiyle afallaması bir olmuştu. Kendine gelinceye kadar hasımı bir anda tek çaprazını budamışti.

Aziz Efendi, mağlûbiyetten kurtulmak ve gerisin geriye sırtüstü düşmemek için derhal toparlandı, dönerek kendisini yüzüstü yere attı.

Arnavutoğlu, hemen şikârının üzerine atıldı, kemaneliye-
rek olduğu yerde tesbit etti. Sultan Aziz, ne olduğunu şaşır-
mışti. Kendi kendine düşünüyordu:

— Nasıl oldu bu iş?

Bu çapraz budamasının sırrını ne Sultan Aziz, ve ne de güreşi seyreden Yozgatlı Hasan ve arkadaşları kat'iyyen anlıyamamışlardı. Onlar, bu işin alelâde tek çapraz budaması ile olduğuna kanidiler.

Hattâ Yozgatlı Hasan, Ahmede fıslıladı:

— Bak! Tek çaprazla nasıl budadı efendimizi...

— Olur şey değil.. hemen de bastırıldı.

Arnavutoğlu, Sultan Azizi bir hamlede altına aldıktan sonra beklemedi. Bir iç kazık vurarak başka oyuna geçti. Aziz Efendi, kaçmak ve bir hamlede hasmının altından ayağa kalkmak için zorlanıyordu. Fakat Arnavutoğlu, iç kazığı vurmuş, hasmının arkadan ve alttan ayağını kösteklemiş, bekliyordu. Bu vaziyette Sultan Azizin, alttan kalkmaya kudreti olamazdı.

Arnavutoğlu, paça kasnak almak niyetindeydi. Hasımı bunu derkettiği için sol ayağını altına almış, paçasını örtmüş, öyle duruyordu. Boğuşma müthiş oldu. Arnavutoğlu, oyundan oynama geçti. Lâkin hasmından aldığı oyunları neticelendiremedi. Çünkü Sultan Azizin gayet lâgar olan kuvveti oyunları bozuyordu.

Bir aralık Arnavutoğlu, Efendiyi oturak küntesine aldı. Sultan Azizi, oturak küntesile aşırarak kolay değildi. Ağır, kuvvetli bir adamdı. Bir musalla taşı gibi yere yapışmış ve gerilmiş duruyordu. Arnavutoğlu, cevher olsa para etmezdi. Nihayet altmış altı okkalık bir adamdı.

İki hasım arasında bu oturak küntesi dolayısıyla zehir gibi hareketler oldu. Arnavutoğlu, hasmını aşırarak için olanca kuvvetini sarfetti. Yozgatlı Hasan ve arkadaşları titreşiyorlardı. Bir aralık Ahmet pehlivan:

- Yozgatlı.. bu herif bir haltededecek...
- Zannetmem.. aşırılmaz bu künteyi...
- Böyle deme.. bir türlü bırakmıyor...
- Bırakmasın
- Ümidi olmasa üstüste tazelemez künteyi...
- Ben, aşırılmaz kannatindeyim.
- İnşallah!..

Tam bu sırada Aziz Efendi, künteyi söktü ve doğrularak hasmının kispet arka kasnağından elini geçirdi. Arnavutoğlunun sol ayağı, ağır hasmının altında kaldığı cihetel doğrulamadı, altta kaldı. Sultan Aziz, bundan istifade ederek üste çıktı. Hasımı altta kaldı.

Arnavutoğlu, vaziyeti kötü gördüğü cihetle hemen dönerek yere yattı ve toparlandı. Sultan Aziz üstteydi. Bu, onun için bir muvaffakiyet oldu. İlk hamlede alta düşmenin intikamını almıştı.

Arnavutoğlu, hasmının altında büzülmeyi münasip görmemişti. Sağ ayağını dikmiş, sol ayağı üzerine dizlemiş, ellerini yere koymuş; tıpkı yarışa çıkacak bir koşucu gibi, bekliyordu.

Sultan Aziz, hasmını kemaneye aldıktan sonra arttan kazıkladı ve bu suretle kaçmamasını temin etmiş oldu. Çünkü Arnavutoğlunun vaziyeti kaçak görünüyordu.

Çok sürmedi. Arnavutoğlu, birdenbire dönerek kazığı budadı ve hasmının kazıktaki elile beraber doğrulup kalktı.

Arnavutoğlunun alt oyunları, alttan kalkışları şaheserdi. İstedığı zaman alttan kolaylıkla kalkabilirdi. Sultan Azizin kazığından doğrulup kalkmak kolay olmadığı halde Arnavutoğlu, gayet kolay kalkmıştı.

Ayağa kalkar kalkmaz da oyun icabı, efendisinin gırtlığına dayandı. Onu, üzerine gelmekten menetti. Fakat Sultan Aziz, hiçbir vakit, bu hareketlerle kuvvei maneviyesini kaybetmiş değildi.

İki pehlivan, ayakta kapıştılar... Bu sefer Sultan Azizin güreş tâbiyesini değiştirdiği görüldü. Hücuma geçmişti. Arnavutoğlu da hücum halindeydi.

Yozgatlı, iki hasmın alta düşüp kalkışlarını ve kurtuluşlarını dikkatle takip etmişti. Derecelerine ve güreşin ne olacağını dair hükümlerini vermişti.

Arnavutoğlu, kazığı söküp ayağa kalktığı zaman, Ahmet pehlivan kederlenmişti. Yozgatlıya fısıldadı:

— Usta! Söktü kazığı bu herif!..

— Hem de ne kolaylıkla, değil mi?

— Sökülür şey değil!..

— Bırak şimdi bunları.. nasıl görmeğe başladın güreşi?

— Korkmıya başladım.. bu sakar herif bir halt edecek!..

—

— Neden sustun, usta?

— Ahmet, bu herif bu sefer de yenecek!..

— Bana da öyle gelmeğe başladı. Buna kuvvet para etmez.. çok usta bir pehlivan!..

— Öyle!..

— Efendimiz mağlûp olursa.. çok fena olur.

— Ne diyorsun? Vallahi bu herifi zehirlemeli o vakit!..

— Zehirlemeli değil.. ne yapıp yapıp yenmeli!..

— Yenecek efendimizi!.. hem de püf yerinden!..

Diye söylenip kederlendi. Bu sırada Arnavutoğlu, hasmı tarafından şiddetli bir çapraza takılmıştı. Sultan Aziz, olanca kuvvetile çapraza girdi ve hasmını zorla dikerek çengelledi. Arnavutoğlu, bu zorun karşısında dönerek alta düştü.

Sultan Azizin çaprazı müthişti. Hasmını sürmemişti. Çapraza girip olduğu yerde onu dikerek çengellemişti. Yani, hasmının manevralarına meydan vermemişti.

Arnavutoğlu, alta düşmez bu sefer Kur'anı Kerim okuyan kur'a hafızları gibi, olduğu yere dizçöktü, ayaklarını altına aldı. Kirpi gibi kapanmıştı. Acaba sebebi neydi? Gayet âşikârdı. Hasmı köpürmüştü. Tabiatından fazla bir hırsla geliyordu. Bu ânî şiddet ve hücum karşısında korunmak gerekti.

İnsanlar, böyle âni hırslar zamanında herşeye muktedir olabiliyordu.

Binaenaleyh, bu gibi şeyleri anlamakta gayet zeki olan Arnavutoğlu, şimdi kirpi gibi büzülmüş bulunuyordu.

Hakikaten Sultan Aziz, deli dolu, hasmın üzerine atıldı. Eğer onu açık bulmuş olsaydı, kaptığı gibi, hamam bohçası halinde yere vuracaktı.

Fakat Efendi, hasmını dertop buldu. Ve mecburen kemane oyununa girdi.

Arnavutoğlu hasmı kemaneye girer girmez birdenbire hasmın bileklerinden kavriyerek olduğu yerden doğrulup dikildi. Ve sür'atle dönerek hasmının gırtlığına dayandı. Arnavutoğlunun bu âni hareketi umulmadık bir çabuklukla olmuştu. Sultan Aziz, fena halde sinirlenmişti. İki defadır da hasmını elinden kaçırıyordu. Sultan Aziz'in bilekleri çürümüşü. Güreşten sonra, bileklerinin çürüdüğünü gören Sultan Aziz, Yozgatlıya:

— Bak, şu bileklerime... Bu herif, okkasından üç misli kuvvetli...

Hakikaten Arnavutoğlunun pençeleri çok kavi idi. Suyolcu Mehmet Bey diyor ki:

— Arnavutoğlunun pençeleri daima bir mengene gibi dururdu. Parmaklarının uçları içerj doğru kıvrıktı.

Her ne hal ise, güreş ayakta bir müddet sürdü. Sultan Aziz celâllanmıştı. Kahhar bir surette hasmına savletler yapıyordu. Arnavutoğlu da boş durmuyordu.

Yozgatlı ve arkadaşları daha hâlâ heyecan içindeydiler. Hele Arnavutoğlunun son kalkışı, onları büsbütün çileden çıkarmıştı. Yozgatlı, söylendi:

— Ahmet, fena vaziyet!..

— Hem çok fena!..

— Ne kalkış bu?

— Doğrusu, korkunç bir herif

— Bileklerinden kaptığı gibi, dikiliverdi herif!..

— Umulduğundan daha çok kuvvetli bu herif!..

— Çok.. çok kuvvetli... Ben denedim.. istediği zaman çelik kesiliyor...

— Kimse yenemez bu herifi, derim.

—

Ahmet sustu ve içini çekti. Kendisi de ümidi kesmişti. Pehlivanlar bu haldeyken, birdenbire gözlerine inanamıyacak bir manzara ile karşılaştılar: Sultan Aziz, bir an içinde sırtüstü, boylu boyuna uzanıp yenilmişti.

Arnavutoğlu, beş, altı metreden sıkı bir dalış yapmıştı. Hasmının topuklarını bulmuş ve çekmişti. Sultan Aziz, kaidesi kopan bir heykel gibi sırtüstü yere düşmüştü.

Arnavutoğlu, efendisini yenince, olduğu yerde dikilerek elpençe divan durdu. Önüne bakıyordu. Yozgatlı ve arkadaşları küçük dillerini yutmuştu. Nihayet dedikleri olmuştu.

Sultan Aziz, olduğu yerden kalktı. Tek bir lâf söylemeden meydana terkedip gitti. Müthiş bir surette kızmıştı. Akli başında yoktu. Odasına çekilip kispetini çıkarttı. Yozgatlıya tek bir lâf bile etmiyordu. Hırsından sık sık soluyordu. Hamama girip yıkandı ve derhal arabasına binerek çekilip gitti. Pehlivanlarda korku belirmişti. Arnavutoğlu oralarda değildi.

Fakat bir gün sonra Sultan Aziz, Arnavutoğluna bol ihsan gönderdi ve maaşını arttırdı. Ve baş pehlivanlık pâyesi verdi. Arnavutoğlunu huzuruna çağırarak:

— Aferin pehlivan! Sen, Türkiye İmparatorluğunun hakiği baş pehlivanısın. Seni baş pehlivan yaptım...

Diye taltif etti. Sultan Aziz'in bu hareketi şayanı takdirdir.

Sultan Aziz, Arnavutoğlu Ali pehlivandan, ölünceye kadar ayrılmadı. En çok sevdiği ve takdir ettiği bir bendesi idi. Pağışahlığı zamanında bile Ali pehlivan, Sultan Aziz'in hamlacı başısı idi.

*
*
*

Sultan Aziz'in, yüze çıkan baş pehlivanlarla tutuştuğı ve herkesin fevkinde kalmak istediğı söylenir... Arnavutoğlu, ihtiyarlamıya yüz tuttuğı sıralarda saraya, Kvasoğlu Koca İbrahim intisap etmişti. Kvasoğlu koca İbrahim, Kırkpınar güreşlerinde Türkiye başpehlivanlığını almış bir babayiğittir. Kvasoğlu, anasıl Deliorman pomaklarındandır. Sultan Aziz'in, Kvasoğlunu mağlup ettiğini söylerler.

Kvasoğlu Koca İbrahim, saraya Deliorman pomaklarını alırdı. Arnavutoğlu ile arası hiç iyi değildi. Çünkü Arnavutoğlu, Kastamonulu idi.

Kvasoğlu güreşten çekilip ihtiyarlığa yüz tuttuğı zaman Kırkpınarda, Türkiye baş pehlivanlığını almış olan Kara İboyu efendisine takdim etti.

Kara İbo, yüz yirmi okkalık, fevkalâde dilber bir babayiğitti. Sultan Aziz'in, Kara İboyu da mağlup ettiğini söylerler.

Kvasoğlu Koca İbrahim, saraya hâkimdi. Fakat bu sıralarda Makarnacı Halil diye bir baş pehlivan türedi. Kırkpınarda baş aldı. Sultan Azize, Makarnacıyı takdim ettiler. Makarnacı Halil, Deliorman pomaklarından değildi. Razgrad Türkle-rindendi. Bu sebeple pomaklar bunları muhacir sayarlardı ve muhacir derlerdi. Derken, Kırkpınarda baş almış olanlardan bir de Yörük Ali diye biri türedi. Bu da pomak değildi. Lofçalı idi. Bunu da Mithat Paşa, Tuna Valisi iken Sultan Azize takdim etmişti.

Makarnacı ile Yörük Alinin saraya gelişi, Kvasoğlunu ya-

dırgattı. Pomaklarla muhacirler arasında müthiş bir zıddiyet başladı ve bu sebeple aralarındaki güreşler de hunrizane oldu.

Kvasoğlu, Kara İboya destek olsun diye, akrabasından Kel Aliçoyu saraya aldı. Kel Aliço da Kırkpınara hâkim olmuş bir pehlivandı.

Saray baş pehlivanları arasında ikilik vardı. Pomaklar bir tarafta, muhacirler bir cephedeydiler. Saray bendegâni da bu ayrılıklara göre parti olmuşlardı.

Bu sıralarda saraya bir baş pehlivan daha geldi. Bu da Sivaslıydı. İsmi Keçeli diye yâdolunuyordu. Kvasoğlu ve arkadaşları daha ziyade faaliyete geçmişlerdi.

Makarnacı, yüz otuz, yüz otuz beş okkalık bir devdi. Aynı zamanda da iyi bir pehlivandı. Yörük Ali seksen okkalıktı. Lâkin, Arnavutoğlu gibi, belâların belâsıydı.

Pomaklar, ne Yörük Aliyi, ve ne de Makarnacıyı ortadan çıkaramadılar. Hattâ Kvasoğlu ve Kara İbonun en son ümitleri olan meşhur Kel Aliço bile muhacirlerle başa çıkamadı.

Yörük Ali, üçüncü güreşinde Kel Aliçoyu meydandan kâçırmıştı. Yumruk kavgasına dökülen güreş, Alinin yumruğıle nihayetlenmişti.

Kel Aliço, çok haşin ve zorba bir adamdı. Fakat Yörük Ali ondan daha zorba ve haşindi. Yılmadı ve Kel Aliçoya karşı koydu.

Makarnacı Halil, Sultan Azizin huzurunda, üç buçuk saatlik kırasıya bir güreşten sonra Kel Aliçoyu bir dış tırpanile açık düşürüp mağlûp mevkiine soktu (1).

Sivaslı Keçeliyi, Sivas Valisi bulunan şair Ziya Paşa, Sultan Azize takdim etmişti. O da karakucak güreşte (Anadolu ve Türk güreşi) Kvasoğlu Koca İbrahimi bir hamam bohçası gibi kucaklayıp omuzladıktan sonra Sultan Azizin önüne koyuvermişti.

Görülüyor ki, saraydaki pehlivanlar arasında daimî bir geçimsizlik ve birbirlerine karşı haris bir intikam yaşıyordu. Sultan Aziz, bu ayrılıklardan memnundu. Çünkü baş pehlivanlar, huzurunda çetin güreşler yapıyordu.

Sultan Azizin en son baş pehlivanı Makarnacı Hüseyin pehlivanla, meşhur Kel Aliçodur. Sultan Aziz, Makarnacıyı çok severdi. Onu şöyle çağırırdı:

— Hüseyin Paşa!

Makarnacının ayağına giydiği yağlı kispetin otuz okka gel-

(1) Bu güreşi, Kel Aliçoya ait kitabımı yazdıktan sonra tetkik edip meydana çıkardım. Aliço, Makarnacı, bir huzur güreşinde bir dış tırpanile mağlûp ettiği tahakkuk etmiştir. Bu suretle nâmağlûp zannettiğimiz Aliço da meğer mağlûbiyet tadını tatmışlardı.

diğini söylüyorlar. Sultan Aziz, bu baş pehlivanların hepsini yenmiş.. fakat güreşlerinin ne suretle cereyan ettiğini bilmiyoruz.

Sultan Azizin iki güreşini biliyoruz. Birisi Arnavutoğlu ile, diğeri de meşhur Kel Aliço ile... Söylendiğine nazaran Sultan Azizin, Kel Aliço ile güreşi, Arnavutoğlundan daha müthiş olmuş... Çünkü Sultan Aziz, Aliçoya dayanmış ve güreşleri saatlerce sürmüştü...

Kel Aliçoyu, Makarnacı Hüseyin, nasılsa bir kere açık düştürmüştü. Bu, bir ustalık veyahut kaza neticesi olabilir. Fakat Kel Aliço, yine nâmağlûp bir pehlivandı.

Baş pehlivan Kara İbonun, Makarnacı ile, Kel Aliço ile müteaddit huzur güreşleri vardır. Kara İbo, fevkalâde güzel bir delikanlı olduğundan, saray kadınlarının gözünü çekerdi.

Kara İbo; kara kaşlı, beyaz tenli, uzun boylu, geniş omuzlu bir yigitti. Hakikaten erkek güzeliydi. Sultan Azizin Samdancıbaşısı bulunuyordu. Bu sebeple sarayda serbestti. Her tarafa girer, çıkardı. O vakitler gaz ve elektrik olmadığından, mum yakılırdı. Bunun için şamdancıların vazifeleri ağırdı. Ve sarayın en kuytu yerlerine girip çıkarlardı.

Kara İboya, saray kalfalarından Nuridil isminde bir Çerkes kızı vurulmuştu. Nuridil, kafes arkalarında hep Kara İboyu gözler, gece sabahlara kadar uyumaz, onun aşkile yanar, yakılırdı.

Saray çok sıkı olduğu için Nuridil, aşkını saklardı. Nihayet Kara İbo ile bir gün Zincirlikuyu köşkünde karşılaşmaya ve tanışmaya muvaffak oldular.

Nuridil ve etrafı, köşkü temizlemeğe memur olmuşlardı. Kara İbo da şamdancı olduğundan, köşkün şamdancılarını temizlemek için maiyetile oraya gitmişti.

Nuridil, bunu fırsat bilerek nihayet Kara İbo ile bir an için karşılaşmak fırsatını bulmuştu. Bugünden itibaren aralarında gayet gizli ve mahrem olarak bir aşk macerası devam edip durmuştur.

Aliço, gayet kurnaz ve zeki bir adam olduğundan, Kara İbo ile bir saray kalfasının iş pişirdiklerini sezmişti. Kara İbo, ekseriyetle Zincirlikuyu kasrını temizlemeğe kendini memur ettirirdi. Ve bu fırsattan istifade etmesini bilen Kara İbo da şamdancıların temizlenmesi için maiyetile kendisi giderdi.

Zincirlikuyu kasrında temizleme ameliyesi hiç olmazsa bir hafta sürerdi. Bu bir haftanın verdiği fırsattan istifade eden iki çift, birbirlerini doyasıya tatmin ederlerdi.

Kara İbo, bu fırsatların düştüğü günlerde zebun kalırdı. İliklerine kadar boşalan Kara İbonun haftalarca aklı başına gelmezdi.

Bir gün Sultan Aziz, Kara İbonun, Kel Aliço ile güreşmelerini emretti. Çünkü Kara İbo ile Kel Aliço arasında iddialı savaşlar vardı. İki müthiş baş pehlivan, padişah huzurunda birbirlerini yenerek şöhret ve takdir almak isterlerdi.

Sultan Aziz, güreş iradesini verdiği zaman Kara İbo, Zircirlikuyu kasrının temizlenmesi ameliyesinden yeni gelmiş bulunuyordu. Aliçoya iradei seniye tebliğ olduğu zaman, kahkahayı bastı. Yanında bulunan ve çırağı olan Hançoğlu Halile:

— Abe, Halil!.. Hepten Kara İbonun paçaları suya değdi be!..

Diye söylendi. Halil de işi bildiği için:

— Abe! Nasıl tutacak güreş be?..

Diye mukabelede bulundu. Kara İbo, güreş iradesini alınca aklı başından gitti. Bitik bir haldeydi. Yüzde yüz Aliço, huzurda kendisini yenecekti.

Kara İbo, güreşi geri komak için bir çare düşünmüştü: Hasta olmak... Ama, öyle bir hastalık vücuda getirmek ki, padişah bile hak versin...

Pehlivan aklı deyip geçmeyiniz. Ve şunu bilmeliyiz ki, akıllı, yani fevkalâde zeki olmıyan, iyi bir pehlivan olamaz. Baş alan, rekor kıran bütün pehlivanlar ve sporcular, muhakkak en zeki insanlardır. Başka türlü baş olmağa imkân var mı? İnsanı herhangi bir işte baş yapan ne adalesi kuvveti, ne ağırlığı, ne de devliğidir; zekâsıdır. Bu sebeple okuması, yazması bile olmıyan baş pehlivanlara hor bakmamalıdır. Onlar, zekâlarile kendi işlerinde mucit adamlardır.

İşte Kara İbo da bu vasfı haiz bir baş pehlivandır. O ortaya nasıl bir hastalık koyabileceğini düşünebilecek kudrettedir.

Kara İbo, güreşten tam iki gün evvel bolca dut yedi, üzerine de bolca su içti.

O vakitler pehlivanlar, İhlamurdaki saray odalarında oturdurlardı. Buraya Hacı Hüseyin bağı derlerdi. İhlamurun etrafı ve dağlara doğru olan yerleri hep dutluktu. Dut zamanı olduğundan, kurnaz Kara İbo, bu hilesini nefsülemre mutabık kıldı.

Kara İbo, dehşetli ishal oldu. Uçkurları eline düştü. Bu hali gören arkadaşları şaşırdılar. Çünkü iki gün sonra Kel Aliço gibi bir belâ ile karşılaşacaktı. Derhal Seryaver Halil Paşaya haber verdiler. Ve Kara İbonun halini anlattılar.

Seryaver, vak'ayı Sultan Azize arzetmeğe mecbur oldu. Bu haldeyken Kara İbo, cuma günü Kel Aliço ile güreşemezdi. Esasen Sultan Aziz de böyle bir şey istemezdi.

Sultan Aziz üzüldü. Şamdancısı hasta olmuştu. Ve güreşi tehir etti. Kara İbo kurtulmuştu. Kel Aliço söyleniyordu:

— Abe! Dut zamanı olmasaydı, ne yapacaktı be?..

— Teheeyyy!.. Hepten buldu kolayını be!..

Aliço yutmazdı. Şeytan gibi bir adamdı. Kara İboya rastlıyarak:

— İbo, geçmiş olsun be Abe, ahretlik bu ne hal be? Hacı Hasanın üvendirelediği öküze dönmüşsün be! Baka be! Vazgeç fazla şamdan parlatmadan be!..

İşte, sarayda ve pehlivanlar arasında böyle vak'alar da cereyan ederdi. Kel Aliço çirkin olduğu için yüzüne kimse bakmazdı. Fakat Kara İbo, güzellerin güzeli bir erkek güzeliydi.

Her ne hal ise, şimdi gelelim, Sultan Azizin güreşlerine... Sultan Azizin en çetin güreşi, Kel Aliço ile olmuştur.

Sultan Azizin, Aliço ile güreşinde Makarnacı Hüseyin pehlivan ile Kavasoglu Koca İbrahim, Kara İbo, Mabeyinci Hafız Mehmet Bey, Seryaver Halil Paşanın bulunduğunu söylerler.

Sultan Azizin pehlivanlık yapmadığını iddia edenler yanılıyorlar... Türk Hâkanları, hemen hepsi birer pehlivandı. Bunu tarih boyunca böyle görmüş bulunuyoruz.

Kel Aliço, Kırkpınarda müteaddit kereler Türkiye baş pehlivanlığını almıştı. Bu nam ve şöhret, Sultan Azizin gözünden kaçmamıştı.

Kavasoglu Koca İbrahimle, Kara İbonun memleketlisi olan ve akrabası bulunan Kel Aliço'yu saraya almak da lâzımdı. Bu sebepler dolayısıyla Kel Aliço, saraya alındı. Ortada dev gibi, yıkılmıyan bir Makarnacı, bir Yörük Ali vardı. Pomaklar, Kel Aliço'yu saraya almakla kuvvetleneceklerdi.

Aliço, harikulâde bir adamdı. Fakat, bir yerde yazdığım gibi, Yörük Ali ve Makarnacı da fevkalâde şahsiyetlerdi.

Sultan Aziz, Aliço ile güreşmeden evvel baş pehlivanlarından Kara İbo ile, ve Makarnacı ile tutuşturdu.

Aliço, ilk güreşinde Makarnacıyı açık düşürüp mağlûp etmişti. Kara İbo'yu da bozmuştu. Yörük Ali o vakitler sarayda yoktu.

Kel Aliço, Sultan Azizin baş pehlivanlarını gözü önünde birer birer mağlûp edince sıra kendine geldiğini anlamıştı. Çünkü, Türk İmparatorluğu baş pehlivani Sultan Azizdi. Onu kimseye veremezdi. Binaenaleyh, Kel Aliçonun en baş pehlivanları yenmesi, mühim bir dava idi.

Bir gün Sultan Aziz, Seryaver Halil Paşayı çağırdı. Ve şu emri verdi:

— Kel Aliço, hazırlansın! Onunla bir güreş yapmak lâzım geldi.

Seryaver Halil Paşa titremişti. Fakat efendisine belli etmemişti. Halil Paşanın korktuğu kadar vardı. Çünkü Kel Aliço, belâlı bir adamdı. Sultan Aziz onu kolaylıkla meydandan çıkaramazdı.

Fakat Yaver Paşa:

— Efendimiz, Aliço ile güreşmeyiniz! Meydandan çıkarmazsınız...

Diyebilir miydi? Ayak öpüp, başüstüne diyerek huzurdan çıktı. Aldığı iradeyi Kel Aliço'ya tebliğ edecekti.

Yaver Paşa, İhlamur kasrına gelerek Kel Aliço'yu çağırta ve iradeyi lisanı münasiple şu yolda tebliğ etti:

— Pehlivan, efendimiz hazretleri irade buyuruyorlar. Bir ay sonra bir güreş yapacaksınız!..

Deyince, Kel Aliço şaşırıldı. Seryaver Paşaya, tebessümle:

— İrade efendimiz hazretlerindedir.

Dedi ve çekilip gitti. Odasına gelerek çırağı Hançoğlu Halil pehlivana: (O zamanın baş pehlivanlarından)

— Halil, sana bir şey söyleyeceğim, kat'iyen kimseye açma!..

— Hayır, usta!..

— Sultan Aziz efendimizle güreş yapacağız.

— Ne söylüyorsun?

— Evet, Seryaver Paşa iradeyi tebliğ etti.

— Ne vakit?

— Bir ay sonra

— İş mühim, desene?..

— Ne mühim olacak be!..

— Makarnacıyı tuttuğun gibi tutamazsın ya?..

— Vallahi ondan çetin tutarım...

— Ama, o da müthiş bir pehlivanmış...

— Ne olursa olsun, vız gelir bana!..

— Usta, böyle söyleme.. o, Makarnacıları, Kavasogullarını yenmiş diyorlar.

— Neyi yenerse yensin, bana vız gelir, dedim ya ..

Diye böbürlendi. Aliço, idmanlarını sıklaştırdı. Kendisine dikkat ediyordu. Halbuki Aliço, hiçbir güreşinde bu kadar intizamlı hareket etmezdi. İkide bir Hançoğlu Halil ile soyunuyor, saatlerce boğuşup idman yapıyordu. Bir gün Halil dayanamadı, sunları söyledi:

— Usta! Kendine çok dikkat ediyorsun?

— Ulan! Elbette...

— Çekiniyorsun Sultan Azizden?..

— Abe, muhakkak be! O başka pehlivanlara benzemiyor-muş be! Kalıbını görmüyor musun be?..

— Usta! Bir de mağlûp olursan vah haline!..

— Ulan! Aliçonun sırtı yere gelmez be!..

— Büyük söyleme, usta!..

Halil, ustasının çok çetin olduğunu bilirdi. Fakat Sultan

Azizin de gizliden gizliye güreşlerini işitmişti. Onun da zarplı bir pehlivan olduğuna vâkıf olmuştu.

Her ne hal ise, bir aylık müddet gelip geçti Sultan Aziz de bu bir ay içinde kendisine fevkalâde iyi bakmıştı. İdmanı ve keyfi yerindeydi. Aliçoğu yüzde yüz yeneceğine kanidi.

Aliçonun güreşinde Seryaver Halil Paşa, Başmabeyinci Hafız Mehmet Bey bulundular. Mabeyinci Mehmet Bey ile Halil Paşa, Sultan Azizin yetiştirmeleri idi. Bu sebeple en yakın muharrebininden bulunuyorlardı. Onları her hususî işlerinde mahremi esrarı olarak kullanırdı.

Güreşte Kavasoglu Koca İbrahimle Şamdancıbaşı Kara İbonun hakem olarak durduğunu söylerler. Güreş, Zincirlikuyu kasrında olmuştur. Sultan Aziz, Zincirlikuyu kasrını çok severdi. Ağaçlıklı ve kuytu bir yer olduğu için daima oraya giderdi.

Güreş, cuma namazından sonra olacaktı. Sultan Aziz, muhtekit bir şahsiyetti. Abdestsiz yere basmazdı. Türk an'anelerine tamamilen sadıktı.

Seryaver, Kel Aliçoğu cuma sabahı haber yollayıp çağırtmıştı. Bu, usuldendi. Belki pehlivan hasta olabilirdi. Sultan Aziz, böyle şeylere çok dikkat ederdi.

Yaver Paşa, baştan aşağıya Aliçoğu süzdükten sonra:

— Pehlivan, maşallah seni iyi görüyorum...

Deyince Aliço:

— Sayei şahanede keyifliyim.

— Bugün güreşin olduğunu biliyorsun, değil mi?

— Evet, paşam!

— İdmanın falan yerinde, değil mi?

— Hamdolsun...

— Daha çok iyi bakmışsın bu sefer kendine?

— Elhamdülillâh paşam!

— Namazdan sonra Zincirlikuyu kasrı hümayunununa gelmiş bulun!

— Başüstüne paşam dedi.

Kel Aliço da dindar adamdı. Cuma namazını Beşiktaş, Sınanpaşa camiinde kıldı. Oradan bir fayton arabasına binerek Zincirlikuyu caddesini tuttu. Yanında kimsecikler yoktu. Çünkü Sultan Azizin bu gibi işleri mahrem cereyan ederdi.

Kel Aliço, Zincirlikuyuya geldiği zaman köşkte Kavasoglu Koca İbrahimle Kara İboyu buldu. Daha Sultan Aziz gelmemişti.

Kavasoglu, Aliçoğa nasihat vermek istiyordu. Çünkü Aliço, hoyrat bir adamdı. Ardını, önünü bilmezdi. Binaenaleyh, ona nasihat etmek lâzımdı.

Sundan bundan konuştuktan sonra Kavasoglu:

— Aliço, güreşi bizimle tutacak değilsin; efendimizle güreşeceğin için dikkat et!

Deyince, Aliço kaşlarını çatarak:

— Abe usta! Nesine dikkat edecekmişim...

— Nesine olacak.. hoyrat olma...

— Abe! Ne söylüyorsun, anlamıyorum be?

— Efendimize karşı nezaketli ol, diyorum.

— Baka be!.. Güreşte nezaket olur mu be? Hepten demir gibi tutacağız be!..

— Ben sana tutma demiyorum. Zaten efendimiz de müsamaha istemez... Yani gaddar ve hoyrat olma, diyorum.

— Abe! Bak bana be! Ben dinlemem be! Sırası geldi mi, boyunduruk, kapan vururum be!..

Diye hiddetli hiddetli cevaplar verdi. Aliço, çok temiz ve saf yürekli bir adamdı. Siyaset filân bilmezdi. Apaçık konuşurdu. Gizli kapaklı hiçbir işi yoktu.

Çok geçmedi, Sultan Aziz, kasrı hümayuna geldi. Hemen güreş olacak değildi. Çünkü vakit hem erkendi ve hem de güneş tepede bulunuyordu. Hava biraz gölgeye doğru gitmek için güneşin garba doğru meyletmesi lâzımdı.

Sultan Aziz, âdeti olduğu veçhile, gelir gelmez soyunur, dökünür.. entarisini giyer.. buzlu bir demirhindi şerbeti içer, şeşlonga şöylece uzanır, sırtüstü vatardı:

Sultan Aziz, bolca uyudu. İkinciye doğru kalktı. Mabe-yinci Hafız Mehmet Beyi çağırarak:

— Hafız, pehlivanlar hazır mı?

— Iradei şahanelerinizi bekliyorlar, efendimiz...

— Haydi söyleyin, soyunsunlar...

Dedikten sonra sözlerine şunları da ilâve etti:

— Kavasoglu ile Kara İboyu çağır, beni giyindirip yağlasınlar...

Emirler yerli yerine gitmişti. Kel Aliço, derhal soyundu, kispetini giydi, yağlandı. Meydana çıkıp durdu. Sultan Azizin de işi bitmişti. Yalnız Kavasogluna, yağ sürerken şu emri verdi:

— İbrahim! Uyku beni biraz sersemletmiş... Söyle bolca yağ ile iyice masajla beni...

İbrahim, efendisini güzelce ovdu. Sultan Azizin mafsalları açılmıştı. Aşağıya indi. Aliço, elpençe divan duruyordu.

Sultan Aziz, meydana yürüdü. Yerdeki çimenler ve yoncalar, ayak aşık kemiklerine kadar uzun ve temizdi. Koskoca çayırly meydan, gönüllere ferahlık veriyordu.

— Sultan Aziz, meydana gelince Aliço ilerledi, ayak öperek dizçöktü. Temennalar edip kalktı. Sultan Aziz, hasmını baştan başa süzdükten sonra:

— Pehlivan, hazır mısın?

—

— Başlıyalım güreşe...

—

Alıço, usulden olduğu üzere cevap vermiyordu. Söyle demezdi:

— Hazırım!..

— Başlıyalım!..

Bu sözler, meydan okumak olurdu. Sükût etmek gerekti. Sultan Aziz, güreşe başlıyalım, dedikten sonra Kavasogluna hitaben:

— İbrahim.. siz hakem olun.. güreş, pomak usulü üzere ve kıran kıranadır. Mağlûbiyetler de çivi yukarı, olacaktır.

Diye irade etti ve çarpınarak meydana yürüdü. Derhal Aliço da harekete geçti. İki taraf da canlı, fakat kısa bir güreş yaptılar ve tutuştular. Helâllaşmalardan sonra güreş bütün şiddetile başladı. İlk hamleyi Sultan Aziz yaptı.

Sultan Aziz, Aliço'ya çapraz girdi ve sürdürdü. Aliço derhal hasmını karşıladı. Acı ve zehir gibi kuvvetile direnerek Sultan Aziz'in çaprazını söktü ve gırtlığına dayandı.

Sultan Aziz, Aliçonun kuvvetini hissetmişti. Lâf değil, bu derece zorlu bir çapraz, böyle sökülüp gırtlaklanarak durdurulamazdı.

Sultan Aziz durmadı, tekrar hasmına hücum etti. Bu sefer de çift paça daldı. Aliço, paçalarını korumak üzere hasmına kazanadı takti.

Paçalar, Sultan Aziz'in elindeydi. Aliçonun elinde de kazanadı oyunu vardı. İki taraf zorlandılar.

Sultan Aziz, Aliço'yu paçalarından çekip, sırtüsü düşürüp yenmeğe çalışıyor. Aliço da taktığı kazanadı ile bükerek ve ya havalandırarak paçalarını kurtarmıya savaşıyordu.

İki zorlu ve ağır pehlivanın mücadelesi müthiş oldu. Sultan Aziz, hasmını tam yerinden yakalamıştı. Fakat Aliço da, hasmını tam bir mukabele ile bağlamış bulunuyordu.

Vaziyet son derecede heyecanlı idi. Kavasoglu ile Kara İbo, oldukları yerde duramıyorlardı. İbo, usuletle Kavasoglu'nun kulağına:

— Usta! Çok tehlikeli vaziyet...

— Öyle ama, bu vaziyet, Aliço için tehlikeli değil mi?

— Evet, daha ziyade Aliço için...

— Eğer Aliço, kazanadına hâkim olamazsa yüzde yüz mağlûp olacak.. hem de ilk elde...

— Evet.. dedi.

Fakat Aliço bu... Sultan Aziz'in fevkalâde zorlu kuvvetine

karşı kazkanadına hâkim oldu. Ve nihayet paçalarını hasmının elinden sökerek aldı.

Sultan Azizin parmakları paçalardan sökülmüştü. Fakat Aliçonun sol paçabendinin kalın kılıç ağı ipi de Sultan Azizin demir pençeleri içinde zordan kopmuştu.

Aliçonun paçası koptuğunu gören Sultan Aziz durdu, işaret ederek:

— Paçanı bağla!

Diye emir verdi. Aliço derhal ve çarçabuk paçabendini bağlayıp düzeltti. Fakat düşünceye dalmıştı:

— Sultan Azizin pençeleri yaman!

Düşüncesi doğruydü. Lâf değil, paçabentlerini koparmıştı. Her iki tarafın ne kadar zorlandığı da bundan belliydi. Güreş tekrar başladı. Sultan Aziz, hücum üzerine hücum ediyordu. Daha Aliço, hücumlarına başlamamıştı. Hasımının ilk hızını kesmeğe çalışıyordu.

Çok geçmedi. Aliço, hasmından ayrılarak çırpındı ve hasımının üzerine yürüdü.

Aliço, olanca hızıyla dev gibi hasmına çapraz doldurdu ve sürdü. Sultan Aziz, dört, beş adım geri geriye gittikten sonra bir yanbaş oyunile dönerek hasmını köstekledi. Aliço, kösteği yeyince havalanıp yollandı. Fakat derhal kendini topladı. dönüp hasmile ense enseye geldi.

Görülüyordu ki, her iki pehlivan da çok kuvvetliydi. Her ikisi de birbirinin çaprazlarını, oyunlarını söküyorlardı.

Sultan Azizin yanbaş ve köstek oyunu müthişti. Buna Aliço da hayran olmuştu. İki pehlivan, hamle üzerine hamle yapıyor ve durmadan oyundan oyuna girerek mukabil oyunlarla çözüyorlardı.

Kavasoglu Koca İbrahim, Sultan Azizden emin olmağa başlamıştı. Aliçoya dayanıyor ve ağır basıyordu. Kara İboya:

— İbo, efendimiz bugün çok güzel güreşiyor.

— Ne güzel bir çapraz kurtarışı yaptı.

— Aliçonun çaprazını sökmek bir meseledir.

— Söktü, attı.

— Ne olacak dersin?

— Vallahi, böyle giderse, Aliço yenemeyecek hasmını...

— Ben de öyle görüyorum.. dedi.

Hakikaten güreşin cereyanı da böyle gösteriyordu. Ayak boğuşması tam bir buçuk saat sürdü. İki pehlivan da bir diğeri altına alamadı.

Nihayet Kel Aliço, sıkı bir çaprazla hasmını sürüp büke-rek altına bastırmağa muvaffak oldu. İlk olarak Sultan Aziz alta düşmüştü.

Fakat alt boğuşması çok sürmedi. Aliço, hasmını kün-te

ile aşırarak istediye de, muvaffak olamadı. Sultan Aziz, tek paça kaparak zorla ayağa kalktı. Bu sefer Aliço tehlikeye girmişti. Çünkü paçası hasmının elindeydi.

Aliço, paçasını budayarak hasmının elinden aldı. Güreş, tekrar ayakta devam etti. Sultan Aziz de bir kere Aliçoyu bastırdı. O da hasmının altından kolaylıkla kurtuldu.

Beş saat devam eden bir güreş, denk düştü. Nihayet akşam oldu, sular karardı. Sultan Aziz emretmedikçe güreş durdurulamazdı.

Sultan Aziz, suların karardığını görünce durdu. Aliço da duraladı. Sultan Aziz, Kavasogluna dönerek:

— İbrahim.. gece oluyor, değil mi? Ne dersin, güreşi bırakalım mı?

— İrade efendimizindir...

— Başka vakit bir kere daha güreşiriz.

Dedikten sonra, Aliço'ya hitaben:

— Aferin pehlivan... Yetişir.. gece oldu. On beş gün sonra yine burada tutuşalım.. dedi.

Ve meydanı terk ederek gitti. Sultan Azizle Aliçonun ilk güreşini böyle anlatıyorlar. Fakat, Aliçonun ilk güreşte iyi bir güreş çıkarmadığını da söylüyorlar.

**

On beş gün sonra ikinci güreş kuruldu. İlk güreşte bulunanlar hazırды. Güreş başladı. Bu güreş, ilk güreşten daha hızlı ve şiddetli oluyordu. Bunun da sebebi, her iki pehlivan birbirlerini iyice anlamış bulunuyorlardı.

İkinci güreş, üç buçuk saat sürmüştür. Ve bu devre zarfında Aliço, Sultan Azizi tam yedi kere altına alıp bastırmıştır.

Sultan Aziz ise, Aliço'yu ancak iki defa altına alabilmiştir. Güreşin sonlarına doğru Aliçonun hasmına güreşi bindirdiği âşikârdı. Sultan Azizin hamleleri zayıflamıştı. Daha ziyade müdafaaya kaçıyordu.

Hattâ, bu hali gören Kavasoglu, Kara İbo'ya:

— İbo, vaziyet kötü...

— Evet usta! Kel, güreşi bindirdi.

— Acaba efendimiz, güreşi berabere götürebilecek mi?

— Akşama daha çok vakit var...

— Bari tamamen müdafaaya kalsa...

— Yapmaz...

— Yenecek, Kel...

— Yüzde yüz...

— Ah, kâfir kel... Nihayet ikinci güreşte öldürdü hasmını...

— Öyledir o... Hasmının derecesini ilk güreşte anladı. Bu sefer bindirdi güreşi.. dedi.

Sultan Aziz, üç buçuk saat güreştikten sonra biraz solumaya başlamıştı. Hakikaten Aliço, hasmını kesmişti. Durmadan sağlı, sollu hamleler yapıyordu.

Güreşin tam üç buçuk saatinde Aliço, hasmına bir çapraz topladı. Hızla sürerek götürdü ve çengelliyerek altına aldı.

Sultan Aziz, hasmının oyunlarına gelmemek için ayaklarını altına alarak büzülmüştü.

Fakat Aliço, hasmını kemaneden sıvazlıyarak havalandırdı ve bir yan kazık vurdu. Sol elile de paçayı aramaya başladı.

Aliço, hasmından paça kasnak oyununu almak istiyordu. Sultan Aziz, oyundan kurtulmak için çırpındı, lâkin kurtulamadı.

Aliço, hasmını paça kasnak astı. Ve bir an durdu. Durmayı atmış olsaydı, Sultan Aziz, takla kılarak fena bir vaziyette sırtüstü yere gelecekti.

Aliço, teeddüp ederek oyunu tamamlamadı. Ve oyunile beraber hasmını tekrar olduğu yere oturttu ve bıraktı güreşi...

Sultan Aziz, yüzde yüz mağlûp olmuştu. Yalnız hasmı teeddüp ederek oyununu tamamlamamıştı. Sultan Aziz, olduğu yerden kalktı. Söz söylemeden meydanı terkedip gitti.

İşte, Aliço ile Sultan Aziz'in güreşleri böyle neticelenmiştir. Birçok rivayetler varsa da, Sultan Azize ait pehlivanlık hâtıraları bu yazdıklarımızdan ibarettir.

— B İ T T İ —

Beşiktaş, Valide çeşmesi 3. 1. 942

M. SAMİ KARAYEL

M. Sami Karayel'in Pehlivanlar serisi

- 1 — Kel Aliço
- 2 — Koca Yusuf
- 3 — Akkoyunlu Kazıkçı Kara Bekir
- 4 — Çolak Molla
- 5 — Hergeleci İbrahim
- 6 — Abdülâziz
- 7 — Yozgadlı Kel Hasan
- 8 — Yürük Ali
- 9 — Arnavudoğlu
- 10 — Kvasoğlu Koca İbrahim
- 11 — Kara İbo

Basılmakta olanlar :

- 12 — Makarnacı Hüseyin
- 13 — Karagöz Ali
- 14 — Sarı Ahmet
- 15 — Kambur Osman
- 16 — Kuşçu Hasan
- 17 — Adalı Halil
- 18 — Kurtdereli Mehmet
- 19 — Kızılıcıklı Mahmut
- 20 — Cihan pehlivanı Kara Ahmet
- 21 — Kara Mustafa
- 22 — Kula Hafız (Sarı Hafız)
- 23 — Gazhaneli Ali Ahmet
- 24 — Nakkaşlı Eyüp
- 25 — Mihalıçlı Hasan

M. Sami'nin diğer eserleri

Kılıçaslan — Araba ile devriâlem (tercüme) — Çöl vahşileri (tercüme) — Yamyamlar arasında (tercüme) — Küp cadısı — Sihhî ve terbiyevî cinnastik (tercüme) — Kadınlara beden terbiyesi (tercüme) — İzci rehberi (tercüme) — İzci (tercüme).